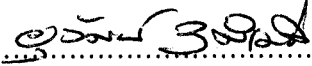

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ
ครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอนางรอง จังหวัดนครราชสีมา
ชื่อและนามสกุล นางถาวรมาศ บุตรราช
วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม
สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิริพิงศ์พิทยา
2. รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์
3. รองศาสตราจารย์สมบัติ พันธวิศิษฎ์

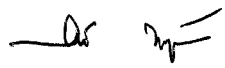
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช สิริพิงศ์พิทยา)

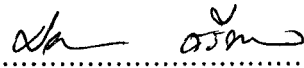
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมบัติ พันธวิศิษฎ์)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
การพัฒนาครอบครัวและสังคม สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล)

วันที่.....8.....เดือน...พฤศจิกายน...พ.ศ....2550....

ชื่อวิทยานิพนธ์ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้วิจัย นางถาวรมาศ บุตรราช ปริญญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สมเดช สิริพิงศ์พิทยา (2) รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์

(3) รองศาสตราจารย์สมบัติ พันธวิศิษฐ์ ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของสมาชิกกองทุน หมู่บ้านในชนบทอำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช (2) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวสมาชิกในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน (3) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว (4) ศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบทอำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่าง คือ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทอำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 368 ครอบครัว ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นคอน เครื่องมือวิจัยที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย ร้อยละ 59.0 มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 36.1 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 41.0 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 80.4 มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกร ร้อยละ 75.5 มีการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 49.2 และส่วนใหญ่เป็นสมาชิกทั่วไป ร้อยละ 74.7 ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเป็นครอบครัวเดี่ยว ร้อยละ 77.7 อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 10 ปี ร้อยละ 93.2 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1-4 คน ร้อยละ 68.5 มีภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว ร้อยละ 72.0 และมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 69.0 (2) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบทโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจำแนกเป็นระดับการมีส่วนร่วมใน 5 กิจกรรม คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูล การปฏิบัติ และการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการตัดสินใจและการประเมินผล อยู่ในระดับน้อย (3) ปัจจัยส่วนบุคคล 2 ปัจจัยที่มีความแตกต่างกันในทุกกิจกรรมของการมีส่วนร่วมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 คือ การรับรู้ถึงคุณค่ากองทุนหมู่บ้านและสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและอีก 3 ปัจจัยที่มีความแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ในบางกิจกรรมของการมีส่วนร่วม คือ เพศ มีความแตกต่างกันในบางกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ระดับการศึกษาและอาชีพหลักมีความแตกต่างกันในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว 5 ปัจจัย พบว่ามีเพียง 2 ปัจจัยคือภาระการเลี้ยงดูในครอบครัวและรายได้ของครอบครัวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการรับผลประโยชน์ (4) ปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน คือ ขาดการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกิจกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน สำหรับข้อเสนอแนะ คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรเปิดโอกาสให้สมาชิกเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการทุกกิจกรรมอย่างเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน คำสำคัญ การมีส่วนร่วม การบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

Thesis title: Participation in Management of the village and Urban Community Fund by Members' Families in Rural Areas of Chawang District, Nakhon Si Thammarat Province

Researcher: Mrs. Thawonmas Butaraj; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Somdech Sittipongpittaya, Associate Professor; (2) Mrs. Sujitra Hungsapruk, Associate Professor; (3) Mr. Sombat Pantavisid, Associate Professor; **Academic year:** 2006

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study personal and family factors of the Village and Urban Community Fund members' families in the rural areas of Chawang district, Nakhon Si Thammarat Province; (2) to study the participation level of members' families in the management of the Village and Urban Community Fund; (3) to compare the participation in management of the Village and Urban Community Fund according to members' families personal and families factors; and (4) to study problems and obstacles in management of the Village and Urban Community Fund and offer suggestions to solve them.

The samples were 368 representatives from the Village and Urban Community Fund members' families in the rural areas of Chawang district, Nakhon Si Thammarat Province, who were randomly selected by the multi-stages sampling techniques. The interview questionnaire was used for data collection. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, means, standard deviation, t-test and one-way ANOVA.

The findings were as follows: (1) the majority of the sample were male (59.0%), aged between 41-50 years (36.1%), had primary education (41.0%), were married (80.4%), were farmers (75.5%), perceived the value of Village and Urban Community Fund at the moderate level (49.2%), were general members (74.7%), were from nuclear families (77.7%), had been living in the village more than 10 years (93.2%), had 1-4 members in the family (68.5%), had the burden in taking care of the family (72.0%), had average monthly income more than 10,000 baht (69.0%), (2) overall, the participation in the management of the Village and Urban Community Fund of members' families was at the moderate level in 5 aspects; while the participation in information exchange, practices, and benefits received were at the moderate level, the participation in decision-making and evaluation were at the low level; (3) two personal factors which were different in the management of the Village and Urban Community Fund in every activity at the .05 level of statistical significance were the perceived value of the Village and Urban Community Fund and the status of being members. The other 3 factors which were different at the .05 level of statistical significance in participating in some activities were sex which was different in participating in receiving benefits activities, education level and main occupation which were different in participating in practical activities. It was found that among 5 family factors, there were only 2 factors; namely, the burden in taking care of the family and family's income, which were different in the participating in some receiving benefits activities at the .05 level of statistical significance, and (4) the important problem and obstacle found in this study was the lack of participation in the Village and Urban Community Fund's management activities and it was recommended that the Village and Urban Community Fund Management Committee offer opportunities for the members to participate in the Village and Urban Community Fund management activities equality and equitably

Keywords: Participation, Management, The Village and Urban Community Fund.

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.สมเดช ติทธิพงศ์พิทยา สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ รองศาสตราจารย์สุจิตรา หังสพฤกษ์ สำนักทะเบียนและวัดผล และรองศาสตราจารย์สมบัติ พันทวีศิษย์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์นี้อย่างใกล้ชิดเสมอมา นับตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ สุดทำยังทำหน้าที่เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์พิเศษ ดร.ยุวัฒน์ วุฒิเมธี ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ชี้แนะและให้คำแนะนำที่มีคุณค่ายิ่ง และได้ให้ความเห็นชอบต่อวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณ คุณสมภาส พงษ์ปรีชา และคุณจรัส อินทสระ นักพัฒนาชุมชนประจำสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช และ คุณธนวัฒน์ บุรีรัตน์ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ได้กรุณาตรวจสอบแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณต่อสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในพื้นที่อำเภอฉวางทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาและให้ความร่วมมือตอบคำถามที่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองตามที่ผู้วิจัยได้สอบถามด้วยดี

สุดท้าย ขอขอบพระคุณ บิดามารดาและสามีที่ให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จนสำเร็จการศึกษา

ถาวรมาศ บุตราช

เมษายน 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
สมมติฐานการวิจัย.....	6
ขอบเขตในการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับกองทุน.....	10
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	15
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การบริหาร โครงการ และการมีส่วนร่วม.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม.....	31
ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	34
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	36
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	36
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
<u>ส่วนที่1</u> ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัว ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ.ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช	43
<u>ส่วนที่2</u> ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ. ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช	47
<u>ส่วนที่3</u> เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลและ ปัจจัยด้านครอบครัว อ. ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช	52
<u>ส่วนที่4</u> สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ.ฉวาง จ.นครศรีธรรมราช.....	156
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	158
สรุปการวิจัย.....	158
อภิปรายผล.....	164
ข้อเสนอแนะ.....	172
บรรณานุกรม	174
ภาคผนวก.....	183
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ(แบบสัมภาษณ์)	184
ข แบบสัมภาษณ์.....	186
ประวัติผู้วิจัย	193

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างวิจัย จำแนกตามตำบลและกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท อ. ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช.....	38
ตารางที่ 4.1	ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ. ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช.....	44
ตารางที่ 4.2	ปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ. ฉวาง จ. นครศรีธรรมราช.....	46
ตารางที่ 4.3	ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท.....	48
ตารางที่ 4.4	ระดับการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในชนบท	49
ตารางที่ 4.5	ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท	49
ตารางที่ 4.6	ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท	50
ตารางที่ 4.7	ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท	51
ตารางที่ 4.8	ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิก กองทุนหมู่บ้านในชนบท	52
ตารางที่ 4.9	การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	54
ตารางที่ 4.10	การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	55
ตารางที่ 4.11	การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	56
ตารางที่ 4.12	การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	57
ตารางที่ 4.13	การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	58

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.14 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	59
ตารางที่ 4.15 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	61
ตารางที่ 4.16 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	63
ตารางที่ 4.17 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	64
ตารางที่ 4.18 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	67
ตารางที่ 4.19 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	69
ตารางที่ 4.20 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	71
ตารางที่ 4.21 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	73
ตารางที่ 4.22 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	75
ตารางที่ 4.23 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	77
ตารางที่ 4.24 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	79
ตารางที่ 4.25 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.26 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	83
ตารางที่ 4.27 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ จัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	85
ตารางที่ 4.28 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส.....	87
ตารางที่ 4.29 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส.....	89
ตารางที่ 4.30 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส.....	91
ตารางที่ 4.31 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส.....	93
ตารางที่ 4.32 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส.....	95
ตารางที่ 4.33 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทตาม อาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว.....	97
ตารางที่ 4.34 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว.....	99
ตารางที่ 4.35 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว.....	101
ตารางที่ 4.36 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว.....	103
ตารางที่ 4.37 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว.....	105

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.38 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว.....	107
ตารางที่ 4.39 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านในชนบทตามการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.....	109
ตารางที่ 4.40 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.....	111
ตารางที่ 4.41 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.....	113
ตารางที่ 4.42 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.....	115
ตารางที่ 4.43 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.....	117
ตารางที่ 4.44 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.....	119
ตารางที่ 4.45 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตาม สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน.....	121
ตารางที่ 4.46 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิก กทบ.....	122
ตารางที่ 4.47 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิก กทบ.....	123
ตารางที่ 4.48 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิก กทบ.....	124
ตารางที่ 4.49 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิก กทบ.....	125
ตารางที่ 4.50 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัว สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิก กทบ.....	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.51 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน ตามประเภทครอบครัว.....	127
ตารางที่ 4.52 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามประเภทครอบครัว.....	128
ตารางที่ 4.53 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามประเภทครอบครัว.....	129
ตารางที่ 4.54 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามประเภทครอบครัว.....	130
ตารางที่ 4.55 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามประเภทครอบครัว.....	131
ตารางที่ 4.56 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามประเภทครอบครัว.....	132
ตารางที่ 4.57 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน.....	133
ตารางที่ 4.58 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยในหมู่บ้าน.....	134
ตารางที่ 4.59 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยในหมู่บ้าน.....	134
ตารางที่ 4.60 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยในหมู่บ้าน.....	135
ตารางที่ 4.61 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยในหมู่บ้าน.....	136
ตารางที่ 4.62 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยในหมู่บ้าน.....	137
ตารางที่ 4.63 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้าน ตามจำนวนสมาชิกครอบครัว.....	138
ตารางที่ 4.64 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	139

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.65 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	140
ตารางที่ 4.66 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	141
ตารางที่ 4.67 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	142
ตารางที่ 4.68 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	143
ตารางที่ 4.69 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหาร จัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว.....	144
ตารางที่ 4.70 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว.....	145
ตารางที่ 4.71 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว.....	146
ตารางที่ 4.72 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว.....	147
ตารางที่ 4.73 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมิน ตามตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว.....	148
ตารางที่ 4.74 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว.....	149
ตารางที่ 4.75 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการ กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิก กทบ. ในชนบทตามรายได้ของครอบครัว...	150
ตารางที่ 4.76 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามรายได้ของครอบครัว.....	151
ตารางที่ 4.77 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามรายได้ของครอบครัว.....	152
ตารางที่ 4.78 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามรายได้ของครอบครัว.....	153

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.79 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	
ตามรายได้ของครอบครัว.....	154
ตารางที่ 4.80 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	
ตามรายได้ของครอบครัว.....	155

ณ

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....5

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้กรอบการพัฒนา ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 เมื่อปี พ.ศ 2504 เมื่อดำเนินการใช้แผนพัฒนาแผนแรกสิ้นสุดลง รัฐบาลในสมัยนั้นเห็นว่าการพัฒนาเพียงด้านเดียวทำให้ประเทศมีการพัฒนาไม่สมดุล ดังนั้นในแผนพัฒนา ฉบับที่ 2 จึงมีคำว่าสังคมเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ 2510 แต่แม้ว่ารัฐบาลในสมัยนั้นจะเน้นการพัฒนาสูงขึ้นแต่ในทางปฏิบัติจริงแผนพัฒนาประเทศแผน 1-4 ก็ยังคงเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม กล่าวคือ เน้นการลงทุน การยกระดับรายได้ การสร้าง โครงสร้างพื้นฐานการพัฒนา เช่น การสร้างเขื่อนไฟฟ้า ประปา การคมนาคมขนส่ง และการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ซึ่งแทนที่จะทำให้ประเทศมีการพัฒนา กลับทำให้เกิดปัญหาตามมา คือ ความยากจนมีมากขึ้น มีอัตราการว่างงานและมีความแตกต่างทางรายได้มากขึ้นและเกิดการล่มสลายของชนบทมีมากขึ้น

(<http://www.nfe.go.th/lip/soc2> เข้าถึง 24/2/49)

แม้ว่าการพัฒนาประเทศจะบรรลุเป้าหมายการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจก็ตาม แต่กิจกรรมและความมั่นคงทางเศรษฐกิจก็ยังกระจุกตัวอยู่ในภาคมหานครและปริมณฑล รายได้ต่อหัวของคนไทยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลยังสูงกว่าภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศมาก แต่ก็ยังมีปัญหาบางประการที่คนในชนบทเผชิญอยู่ และต้องได้รับการเอาใจใส่แก้ไข เช่น ปัญหาผลผลิตไม่แน่นอน อันเนื่องจากการผลิตที่ต้องพึ่งปริมาณน้ำฝนและ ราคาของผลผลิต ไม่มีความแน่นอน ทำให้รายได้ของชาวชนบทโดยเฉพาะที่เป็นเกษตรกร ไม่มั่นคงและมีปัญหาใหม่ ๆ ที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 เป็นต้นมาได้ให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการบริหารพัฒนาชนบทให้มีความเป็นเอกภาพ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ 2540-2549) เน้นการพัฒนาสังคมแบบบูรณาการ ที่สำคัญคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้รู้จักการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และให้ความสำคัญกับการเพิ่มคุณภาพชีวิตของคนในชนบท ให้สามารถเป็นผู้ประกอบการหรือการดำเนินการด้านธุรกิจ ตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรประชาชนและองค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตและความมั่นคงของรายได้แก่คนยากจนในชนบท (<http://www.nesdb.go.th/plan/data/plan7/cortant-page.html> เข้าถึง 5/7/49)

ประเทศไทยประสบกับภาวะปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอย่างหนัก จากปี พ.ศ. 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างรุนแรง และปัญหาความยากจนได้เพิ่มความรุนแรงขึ้น ดังจะเห็นได้จากข้อมูลความยากจนต่อประชากรรายตัวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.4 ในปี พ.ศ. 2539 เป็นร้อยละ 15.9 ในปี พ.ศ. 2542 และที่สำคัญคือ การเพิ่มขึ้นของความยากจนนั้นกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ โดยภาวะความยากจนได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากร้อยละ 14.9 เป็นร้อยละ 21.5 ในเขตชนบทระดับหมู่บ้าน (ธนาคารโลก 2543: 4 อ้างถึงในสุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมทินี พงษ์เวช 2545:108) ทั้งนี้ในส่วนของภาครัฐได้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้น อาทิ โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ) ในสมัยรัฐบาล ฯพณฯ ชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการกระจายโอกาสให้คนยากจนระดับครัวเรือนในหมู่บ้านได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและให้องค์กรประชาชนในหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการเงินทุนหมุนเวียนให้อยู่ในหมู่บ้านตลอดไป (กรมการพัฒนาชุมชน: โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน) ดังนั้นปัญหาความยากจนโดยเฉพาะหมู่บ้านในชนบท ซึ่งมีอาชีพหลักทำการเกษตรควรจะได้รับ การแก้ไขปัญหาคอย่างจริงจังและเร่งด่วน เพราะสัดส่วนคนจนที่เพิ่มมากขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ (สุคา แป๊ะป่อง 2546:2)

นโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท ทั่วประเทศไทยของรัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ในปีพ.ศ. 2544 เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน สำหรับการส่งเสริมอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน ให้ประชาชนได้สร้างกระบวนการพึ่งพาตนเอง ซึ่งจะได้เพิ่มความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 2544) โครงการดังกล่าวมีจุดเน้นในกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของประชาชนและครอบครัวในหมู่บ้านหรือชุมชนทุกขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ในการคิด การแก้ปัญหาาร่วมกัน และ เกิดการยอมรับความเป็นเจ้าของกองทุนหมู่บ้านร่วมกัน (กรมการพัฒนาชุมชน 2544)

การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2544 มีเป้าหมายการจัดตั้งกองทุนจำนวน 75,547 กองทุน โดยจัดสรรเงินทุนให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท ให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองร่วมกันบริหารจัดการกันเอง ซึ่งในปี พ.ศ. 2545 สามารถจัดตั้งกองทุนได้สำเร็จจำนวน 71,247 กองทุน หรือ ประมาณร้อยละ 93.4 ของกองทุนทั้งหมด (คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทช.) สำนักนายกรัฐมนตรี 2545) และในส่วน ของจังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถจัดตั้งกองทุนได้ครบทุกหมู่บ้านและชุมชนเมืองในปี พ.ศ. 2545 รวมทั้งสิ้น 1,523 กองทุน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยและ สำนักงานคณะ

กรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ได้ทำการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั่วประเทศ โดยแบ่งระดับประสิทธิภาพกองทุนออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับดี ระดับปานกลาง และระดับปรับปรุง ในส่วนของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ากองทุนที่มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับดี จำนวน 339 กองทุน ระดับประสิทธิภาพปานกลาง จำนวน 1,007 กองทุนและระดับประสิทธิภาพปรับปรุงจำนวน 177 กองทุน อำเภอฉวางซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวม 83 กองทุน ผลการประเมินการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่ากองทุนที่มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับดีจำนวน 7 กองทุน ระดับประสิทธิภาพปานกลางจำนวน 56 กองทุน และระดับประสิทธิภาพปรับปรุงจำนวน 20 กองทุน (นคส.ศรีธรรมราช 2545)

จากการประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอฉวาง ทั้ง 83 กองทุนของกรมการพัฒนาชุมชน ปี พ.ศ. 2545 ซึ่งประเมินโดยแยกตัวชี้วัดออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างและหน้าที่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและสัมพันธเครือข่ายกองทุน ด้านผลการดำเนินงาน และด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งแต่ละด้านมีจำนวนตัวชี้วัดไม่เท่ากัน เมื่อนำคะแนนจากการประเมินแต่ละด้านมาทำการวิเคราะห์ พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมและสัมพันธเครือข่ายจัดอยู่ในระดับ "ปรับปรุง" ในขณะที่เดียวกันพบว่า กองทุนหมู่บ้านที่มีคะแนนประเมินรวมทุกด้านต่ำที่สุดของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในอำเภอฉวางเช่นกัน (กรมการพัฒนาชุมชน 2546)

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาชนบท และเป็นเครื่องมือชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนยิ่งมากและมีความเข้มข้นเท่าใด ผลประโยชน์ของการพัฒนาจะตกเป็นของประชาชนมากขึ้นเท่านั้น (นภกรณ์ พานิช 2545) การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529) จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชุมชน ซึ่งให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนแบบบูรณาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2549) นอกจากนี้ การพัฒนาองค์กรแบบให้ชุมชนเป็นฐาน (Community Based Organization) จำเป็นต้องเน้นบทบาทของครอบครัว ชุมชน กลุ่มชน และองค์กรอาสาสมัครรวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมค้นหาปัญหา ตลอดจนถึงวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน (พันธุ์ทิพย์ รามสูตร 2546)

การที่ระดับประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความแตกต่างกัน มีสาเหตุสำคัญมาจากหลายประการ ซึ่งสาเหตุสำคัญประการหนึ่งมาจากการมีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพราะถ้าขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของสมาชิกอย่างแท้จริงแล้ว จะทำให้สมาชิกขาดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน (โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์ และคณะ 2534) นอกจากนี้เมื่อสมาชิกกู้ยืมเงินกองทุนไปแล้วไม่นำไปใช้จ่ายตามที่ระบุไว้ในโครงการขอกู้ หรือไม่ส่งคืนเงินกู้ตามกำหนด สุดท้ายอาจจะทำให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดความล้มเหลวได้ในที่สุด

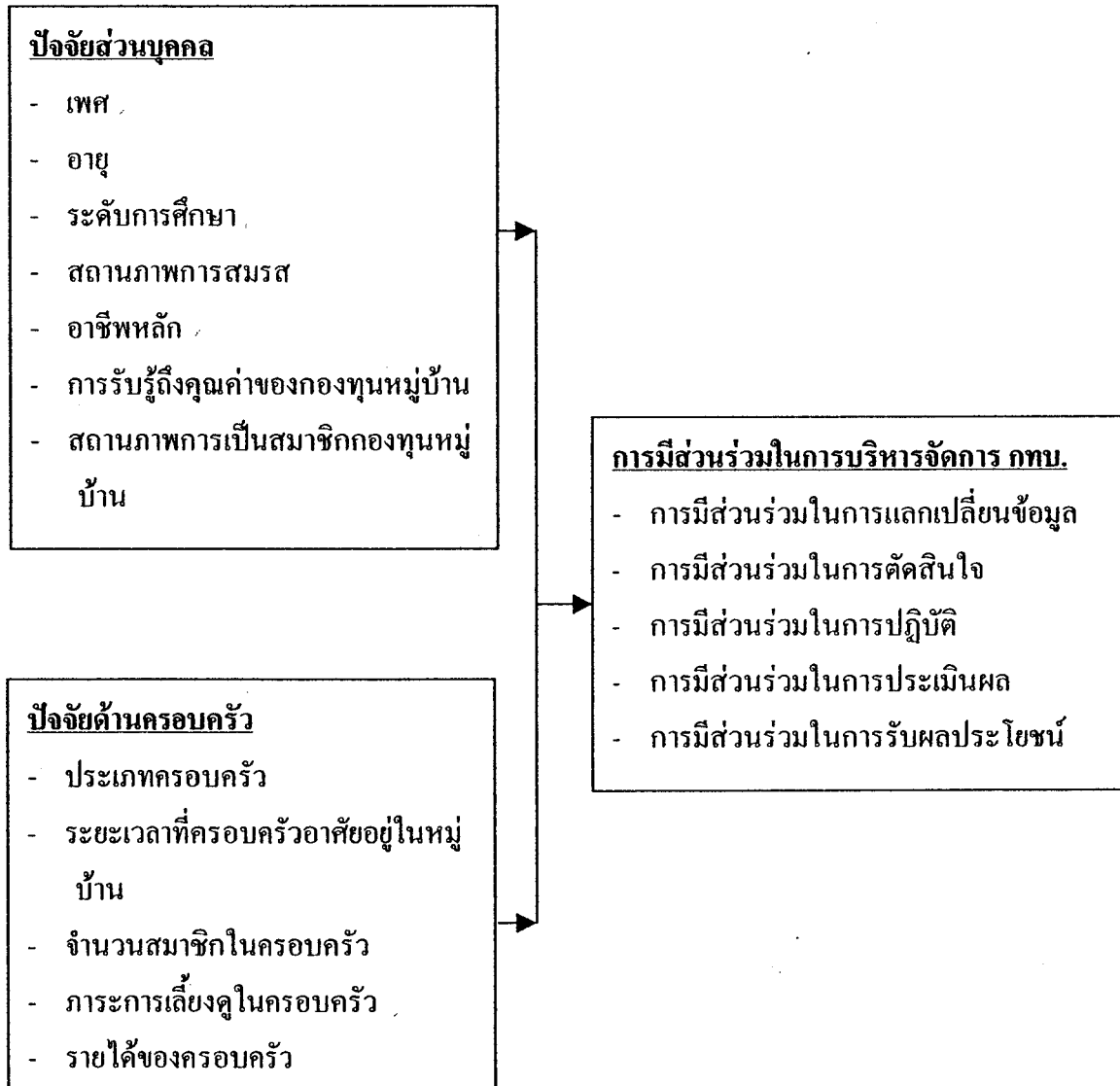
จากความสำคัญและเหตุผลดังที่กล่าวมาข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบทว่ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับใด และมีความแตกต่างระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวหรือไม่ ตลอดจนศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีระดับประสิทธิภาพดีและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน อำเภอลวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2.4 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท เขียนเป็นแผนภาพได้ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยมีดังนี้

4.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

4.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

5. ขอบเขตในการวิจัย

ขอบเขตการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

5.1 **พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย** คือ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 10 ตำบล จำนวน 83 หมู่บ้าน

5.2 **ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย** คือ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2548

5.3 **ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย**

5.3.1 **ตัวแปรอิสระ** คือ ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย 7 ตัวแปร คือ

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) ระดับการศึกษา
- 4) สถานภาพการสมรส

- 5) อาชีพหลัก
- 6) การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน
- 7) สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย 5 ตัวแปร คือ

- 1) ประเภทครอบครัว
- 2) ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
- 3) จำนวนสมาชิกในครอบครัว
- 4) ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว
- 5) รายได้ของครอบครัว

5.3.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วย 5 ด้านต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล
- 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

6. นิยามศัพท์

6.1 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง กองทุนที่ดั่งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลปี พ.ศ. 2544 เพื่อใช้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละหนึ่งล้านบาท

6.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง หมายถึง การที่ตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านใน 5 ด้านคือ

6.2.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้และรับหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.2.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของกองทุนค่าของกองทุนหมู่บ้าน

6.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.2.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง ตัวแทนของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

6.3 ครอบครัวสมาชิกในชนบท หมายถึง ครอบครัวที่ได้สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งอาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล

6.4 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของตัวแทนครอบครัวที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

6.5 อาชีพหลัก หมายถึง อาชีพที่ทำรายได้มากที่สุดของบุคคลที่เป็นตัวแทนครอบครัว

6.6 การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความตระหนักและรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีประโยชน์และมีคุณค่าต่อครอบครัวและชุมชน

6.7 สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง การที่บุคคลมีสถานะเป็นสมาชิกทั่วไป หรือเป็นคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน

6.8 ประเภทครอบครัว หมายถึง ลักษณะการอาศัยอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งแบ่งประเภทของครอบครัวออกเป็น 2 ประเภทคือ

6.8.1 ประเภทครอบครัวเดี่ยว หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่และลูก

6.8.2 ประเภทครอบครัวขยาย หมายถึง ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ปู่ย่า หรือตาชาย หรือญาติพี่น้อง

6.9 ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน หมายถึง ระยะเวลาที่ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชน

6.10 จำนวนสมาชิกในครอบครัว หมายถึง จำนวนของบุคคลที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน

6.11 ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว หมายถึง ภาระความรับผิดชอบที่ครอบครัวต้องเลี้ยงดูสมาชิกที่ไม่มีรายได้ประจำและ/หรือ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

6.12 รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้จากการประกอบอาชีพของสมาชิกในครอบครัวทั้งหมดรวมกัน

6.13 ตัวแทนครอบครัว หมายถึง บุคคลซึ่งเป็นตัวแทนของครอบครัวที่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและเข้าร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.2 ทราบถึงความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.3 ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

7.4 สามารถนำผลของการวิจัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีประสิทธิภาพดีและยั่งยืน

7.5 ผลของการศึกษานี้ อาจใช้เป็นแนวทางเพื่อประกอบการค้นคว้า และวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้สนใจศึกษาต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี จากตำรา เอกสาร บทความ รวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยครอบคลุมเนื้อหาตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับกองทุน
2. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การบริหาร โครงการและการมีส่วนร่วม
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
5. ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. แนวคิดเกี่ยวกับกองทุน

การให้คำจำกัดความของกองทุน ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525:65) ได้ให้ความหมายของกองทุนไว้ว่า กองทุน หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่เอามารวมเป็นก้อนเดียวกัน เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับ ระพีพรรณ ก็จนา (2540:17) ที่กล่าวถึงกองทุนชุมชนว่ากองทุนชุมชน คือสถาบันการเงินของชาวบ้าน บริหารกิจการโดยคณะกรรมการซึ่งผู้ถือหุ้นทำการเลือกตั้งจากที่ประชุมใหญ่ โดยทำธุรกิจร่วมกันระหว่างชาวบ้านผู้ถือหุ้น ในขณะที่ ประเวศ วะสี (2541) ได้ให้ความหมายของกองทุนสวัสดิการชุมชน ซึ่งพอสรุปได้ว่า กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง กองทุนที่ชาวบ้านรวมตัวกันออมทรัพย์เพื่อให้กู้ยืมไปประกอบอาชีพ และนำผลประโยชน์ที่ได้ส่วนหนึ่งไปจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับ จินตนา จริงจิตร (2544:13-14) ที่กล่าวว่า กองทุนสวัสดิการชุมชน หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่ชาวบ้านรวมตัวกันออมทรัพย์ และจัดทำเป็นสถาบันการเงินของชาวบ้าน โดยมีรูปแบบการจัดการที่ได้นำเอาวิธีการหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจสมัยใหม่มาพัฒนาระบบทุนของชุมชน เพื่อลดการพึ่งพาทุนจากภายนอกและนำผลประโยชน์ที่ได้ส่วนหนึ่งไปจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก เพื่อบริการหรือให้ความคุ้มครองความมั่นคงของสมาชิกประเภทต่าง ๆ ในทำนองเดียวกัน กนกพร น้อยปรีชา (2546:7-8) ได้อธิบายไว้ว่า การรวมตัวเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันของชุมชนต่าง ๆ ในประเทศไทย พบว่าในอดีตการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะผูกพันอยู่กับระบบเครือญาติและแนวคิดทางศาสนา ที่เน้นการให้มีเมตตากรุณาต่อกัน

เกิดการระดมทุนด้านต่าง ๆ เช่น งานฉลองงานบุญต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนหรือเพื่องานบุญ การระดมเงินส่วนมากใช้ในการสร้างสาธารณประโยชน์ เช่น การสร้างถนน สร้างโบสถ์วิหาร สะพาน ติดตั้งไฟฟ้า ขุดลอกสระน้ำ แทนโครงการที่รัฐบาลไม่สามารถจัดสรรมาให้ได้อย่างเพียงพอ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบทุนนิยม ทำให้ประชาชนต้องเผชิญกับปัญหาหลาย ๆ อย่าง เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ซึ่งรัฐมองว่าปัญหาหลักของเกษตรกรที่เป็นสาเหตุของปัญหาอื่น ๆ นั่นคือ ปัญหาความยากจนอันเกิดจากการมีหนี้สินกับผู้ให้กู้ที่เป็นเอกชน หรือเรียกว่าหนี้สินนอกระบบ ด้วยเหตุนี้รูปแบบการช่วยเหลือเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงเน้นอยู่ที่การเป็นแหล่งทุนเพื่อให้เกษตรกรได้กู้ยืม โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่า โดยรัฐเป็นผู้กำหนดวิธีการและกลุ่มเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาโดยชุมชนเป็นผู้ได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ (กนกพร น้อยปรีชา 2546:8)

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับกองทุน สามารถแบ่งกองทุนออกตามลักษณะการจัดตั้งได้ 3 ประเภทดังนี้

- 1.1 กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยภาครัฐ
- 1.2 กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยการนำความคิดขององค์กรที่ไม่ใช่รัฐ
- 1.3 กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยชาวบ้าน

1.1 กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยภาครัฐ

กองทุนประเภทนี้มีหลายรูปแบบโดยมีการพัฒนาแนวคิดต่อ ๆ กันมาตามปัญหาการดำเนินงานและการเรียนรู้ของรัฐ ที่สำคัญมีดังนี้

1.1.1 สหกรณ์ เป็นรูปแบบการระดมความร่วมมือเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนรูปแบบแรกที่เข้าไปสู่ชุมชน โดยในระหว่าง พ.ศ. 2480 ถึง 2495 สมัยจอมพลแปลก พิบูลย์สงคราม รัฐได้จัดตั้งสหกรณ์ขึ้น แต่ไม่ได้เกิดจากความต้องการที่จะรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงของเกษตรกร ดังนั้นเกษตรกรที่เข้าร่วมเนื่องจากต้องการเงินกู้มากกว่าการตั้งใจเป็นสมาชิกเพื่อรวมพลังช่วยเหลือกัน (สมชาย กรสวนสมบัติ 2537: 11)

1.1.2 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เกิดจากความล้มเหลวของสหกรณ์และการเรียนรู้จากเครดิตยูเนียน แนวคิดดังกล่าวถูกนำมาสู่ชุมชนเมื่อ พ.ศ. 2517 เป็นการดัดแปลงผสมผสานระหว่างหลักการของเครดิตยูเนียนและสินเชื่อเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี 2533: 77) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคนโดยใช้เงินเป็นสื่อกลาง ด้วยการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักการประหยัดคอดออมและสะสมเงินร่วมกัน การดำเนินงานของกลุ่มและเครือข่ายจำกัดผลประโยชน์อยู่เพียงสมาชิกเท่านั้น ไม่สามารถขยายสู่กลุ่มอื่น ๆ ในชุมชนได้

1.1.3 กองทุนพัฒนาชนบท จัดตั้งตามมติคณะกรรมการพัฒนาชนบทแห่งชาติ (กชช.) เมื่อ พ.ศ. 2527 ทำหน้าที่เป็นเครื่องมือที่จะสนับสนุนให้ประชาชนช่วยตนเองได้ โดยการสร้างโอกาสให้ประชาชนที่ยากจนร่วมมือกันพัฒนาอาชีพในชุมชน โดยลักษณะการร่วมทุนระหว่างเงินทุนของชุมชนร้อยละ 30 (การออมทรัพย์/ระดมทุน) และเงินยืมสมทบจากรัฐอีกร้อยละ 70 ทั้งนี้เพื่อแก้ไขปัญหาความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของทุน เมื่อประกอบธุรกิจเป็นผลสำเร็จแล้วต้องนำเงินส่งคืนรัฐ และนำผลกำไรแบ่งปันสมาชิกกลุ่มอาชีพและกองทุนพัฒนาชุมชน (สมชาย กรุสวนสมบัติ 2537: 40)

1.1.4 โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2536 เป็นกองทุนที่ให้ไปในหมู่บ้านแห่งละ 280,000 บาท เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ โดยแต่ละคนสามารถยืมเงินจากกองทุนนี้ได้โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย สิ่งที่เป็นความแตกต่างระหว่างโครงการแก้ไขปัญหาความยากจนกับกองทุนที่ผ่านมา คือ การกำหนดเป้าหมายเป็นปัจเจกบุคคลแทนที่จะเป็นกลุ่ม การปฏิสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ของรัฐเกิดขึ้นเมื่อมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน จึงทำให้ไม่เกิดความรู้สึกความเป็นชุมชน ความหวงใยและความรู้สึกเอื้ออาทรระหว่างคนในชุมชน

จากกองทุนที่จัดตั้งขึ้น โดยภาครัฐดังกล่าวข้างต้นตั้งแต่ระยะเริ่มแรกจนถึงช่วงก่อนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่าลักษณะแนวคิดในการพัฒนาที่รัฐใช้เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจนนั้นได้กระทำด้วยการมุ่งที่จะให้ชาวบ้านเพิ่มรายได้จากการประกอบอาชีพและการลดรายจ่ายจากการมีหนี้สินนอกระบบเป็นสำคัญ

1.2 กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยการนำความคิดขององค์กรหรือบุคคลที่ไม่ใช่รัฐ

กองทุนประเภทดังกล่าวมีอยู่หลายประเภท สรุปได้ดังนี้

1.2.1 เครดิตยูเนียน เป็นการระดมทุนจากชาวบ้านมาใช้ประโยชน์ด้านการเกษตร มีการจัดตั้งครั้งแรก พ.ศ. 2508 โดยบาทหลวงบอนแบงก์ และนายแพทย์ชวลิต จิตรานุเคราะห์ นักพัฒนาในสลัมห้วยขวาง สมาชิกเป็นชาวสลัมไม่มีรายได้ประจำ แต่กลุ่มสามารถฝ่าฟันกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ได้และประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง จนสามารถนำแนวคิดและบทเรียนต่าง ๆ ไปทำการเผยแพร่ได้ ซึ่งปัจจุบันสหกรณ์เครดิตยูเนียนหลาย ๆ แห่ง มีการรณรงค์จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้น โดยอาจจะระดมเงินทุนจากผลกำไรของสหกรณ์ หรืออาจจะระดมเงินจากสมาชิกโดยตรงเพื่อจัดเป็นสวัสดิการต่าง ๆ ให้กับสมาชิก การจัดตั้งกองทุนเหล่านี้ไม่ใช่กำหนดไว้เป็นสูตรสำเร็จแต่ก็เกิดจากการพูดคุยกันของชาวบ้านที่มีความพร้อม และต้องผ่านความเห็นชอบจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ (กนกพร น้อยปรีชา 2546:10)

1.2.2 บริษัทร่วมทุนชนบทจำกัด เป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาที่มุ่งกิจกรรมการลงทุนร่วมกันและการให้สินเชื่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายทรัพยากร เงิน ทุน เทคโนโลยี วิชาการและเทคนิคต่าง ๆ ไปสู่ชนบทในการส่งเสริมการลงทุนขนาดย่อม ธุรกิจระดับชุมชน หรือการพัฒนาธุรกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาอาชีพ รายได้ และความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการแก่ประชาชนในท้องถิ่น (สมชาย กรุสวนสมบัติ 2537: 10-11)

1.2.3 โครงการกองทุนหมุนเวียนและโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาชนบท สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (สทพ.) โดยความร่วมมือระหว่างมูลนิธิชุมชนท้องถิ่นพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และรัฐบาลแคนาดา โดย CIDA (Canadian International Development Agency) สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (สทพ.) มีจุดมุ่งหมายที่จะส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสังคม ชนบท และเชื่อมโยงหน่วยงานราชการ ธุรกิจชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรชาวบ้านเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดพลังในการพัฒนาไปสู่ความยั่งยืนทั้งในแง่ความสามารถในการพึ่งตนเองของชาวบ้านและชุมชนในท้องถิ่น โดยมีกองทุนเพื่อการพัฒนาสนับสนุนให้ในรูปแบบต่าง ๆ คือ (กนกพร น้อยปรีชา 2546:11)

1) **กองทุนให้เปล่า (Grant fund)** สำหรับองค์กรชาวบ้านและองค์กรพัฒนาเอกชนที่มุ่งส่งเสริมโครงการพัฒนาในชุมชนท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสนับสนุนความคิดริเริ่มขององค์กรในท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

2) **กองทุนให้กู้ยืม (Loan fund)** สำหรับชุมชนท้องถิ่นเพื่อการลงทุนในโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพชุมชน แยกเป็น 2 ประเภท คือ กองทุนหมุนเวียน (Revolving Fund) และกองทุนพัฒนาธุรกิจ (Enterprise fund) เริ่มดำเนินการเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2536 การดำเนินงานในช่วงแรกสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (สทพ.) เพื่อใช้เป็นฐานในการที่จะเสริมสร้างการรวมกลุ่มขององค์กรชาวบ้านในรูปของกองทุนหมุนเวียน

3) **เครือข่ายสหกรณ์เคหะสถาน** ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อพัฒนาสังคม (Social Investment Fund; SIF) เป็นการดำเนินงานโดยชุมชน เน้นการจัดการ โดยอาศัยระบบที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบติดตามการพัฒนาเป็นเครื่องมือแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ของชาวบ้าน

จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานกองทุนในส่วนองค์กรหรือบุคคลที่ไม่ใช่ภาครัฐมีความคล้ายคลึงกันกับส่วนราชการคือ เป็นหน่วยงานสนับสนุนทุนดำเนินการให้กลุ่มชาวบ้านซึ่งเป็นเงินทุนจากภายนอก แต่มีส่วนที่แตกต่างกันคือ เป็นแนวคิดที่เน้นการพึ่งพาตนเอง โดยเชื่อว่าหากได้รับโอกาสและการสนับสนุนในส่วน of ความรู้และข้อมูลใหม่ ๆ ชาวบ้านจะสามารถดำเนินการบริหารจัดการเงินทุนของตนเองได้ (สมชาย กรุสวนสมบัติ 2537: 27)

1.3 กองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยภาคประชาชน

กองทุนประเภทนี้เป็นกลุ่มออมทรัพย์ของชาวบ้าน โดยอาศัยความต้องการของชุมชนเป็นหลักจนเกิดการเรียนรู้ที่ปรากฏชัดเจน เช่นกลุ่มออมทรัพย์อำเภอจะนะ กลุ่มออมทรัพย์บ้านน้ำหว้า คลองเปรี๊ยะ บ้านน้ำขาว จังหวัดสงขลา และบ้านคีรีวง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้ได้รับการยอมรับถึงความสามารถในการบริหารจัดการที่มีรูปแบบความคิดมาจากชาวบ้าน รวมถึงกิจกรรมต่อเนื่องและเครือข่ายการเรียนรู้ที่ขยายกว้างออกไป เป็นที่ยอมรับว่าสอดคล้องกับวิถีชีวิตและตรงกับความต้องการของชุมชน (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา 2537: 172)

การศึกษากองทุนที่จัดตั้งขึ้น โดยภาคประชาชน สรุปได้ว่า การจัดตั้งมีสาเหตุมาจากเงื่อนไข 2 ประการ คือ ประการแรก เกิดจากสภาวะกดดันทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ ภาวะหนี้สินทางการเงิน เช่น กองทุนบ้านทุ่งนา ต.ทัพหลวง อ.บ้านไร่ จ.อุทัยธานี ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาที่นายทุนเงินกู้คิดอัตราดอกเบี้ยสูงมาก ในขณะที่แหล่งเงินกู้ในรูปแบบสถาบันการเงินต่าง ๆ มีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน ไม่ทันต่อการแก้ปัญหา ชาวบ้านจึงรวมตัวกันจัดตั้งกองทุนเพื่อรองรับปัญหาทางการเงินขึ้น โดยเฉพาะเพื่อช่วยเหลือในกรณีเร่งด่วนฉุกเฉิน กลุ่มออมทรัพย์บ้านคีรีวง ต.กำโลน อ.ลานสกา จ.นครศรีธรรมราช เป็นกองทุนที่เกิดจากการแก้ปัญหาที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าภายนอก จัดตั้งเพื่อแก้ปัญหาหาค่าผลไม้ตกต่ำ เนื่องจากชาวบ้านไม่สามารถกำหนดราคาต่อรองกับตลาดได้ ประการที่สองเกิดจากอุดมการณ์และบทบัญญัติทางศาสนาเป็นศูนย์กลาง กองทุนประเภทนี้มีลักษณะเด่น คือ เกิดจากวัดหรือมัสยิดซึ่งเป็นศูนย์กลางทางศาสนา เช่นกองทุนสะกาดบ้าน โฉะควนหลง จ.สตูล สะกาดแรกของกองทุนคือ การรวมข้าวเปลือกจากครอบครัวต่าง ๆ ต่อมาขยายกิจกรรมออกไปเป็นกองทุนสงเคราะห์จากการหาทุนของคนในชุมชน การรวมกลุ่มปรับปรุงยางแผ่นและต่อรองราคากับพ่อค้าได้ อย่างไรก็ตาม แม้การจัดตั้งกองทุนโดยภาคประชาชนจะมองว่าเกิดผลดีและก่อให้เกิดผลอย่างยั่งยืน แต่ก็ยังประสบความล้มเหลวในเรื่องการจัดการผลิตและการค้าที่ไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตผู้ค้าทั่วไปได้ การบริหารกลุ่มออมทรัพย์ให้มีกำไรแล้วนำกำไรไปจัดสวัสดิการ น่าจะทำได้ง่ายกว่าการบริหารหน่วยผลิตให้มีกำไรแล้วนำไปจัดสรรสวัสดิการ (ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ 2544: 20-21)

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการจัดตั้งกองทุนทั้ง 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า เป็นการจัดตั้งกองทุนตามลักษณะแนวคิดที่อิงอยู่กับการพัฒนากระแสหลัก และการพัฒนาตามแนววัฒนธรรมชุมชน ซึ่งแนวคิดทั้งสองต่างก็มีความสำคัญและพอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกองทุนจึงจำเป็นต้องมีการผสมผสานทั้งสองแนวคิดเข้าด้วยกัน เพราะในส่วนของภาครัฐมีข้อเด่นที่มีเงินสนับสนุน มีความรู้ มีข้อมูลและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในขณะที่ภาคเอกชนมีข้อเด่นอยู่ที่กระบวนการทำงานที่สามารถเข้าถึงรากฐานของชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ และในส่วนของชุมชนเองก็มีความสามารถและมีศักยภาพของแต่ละชุมชน

ดังนั้นแนวคิดของกองทุนในปัจจุบัน ควรมีการผสมผสานทั้งสองแนวคิดรวมกัน คือ เป็นแนวคิดที่ไม่ได้เน้นเพียงการคงอยู่หรือการเพิ่มขึ้นของจำนวนเงินตามแนวคิดกระแสหลัก แต่หมายถึงการเพิ่มขึ้นของทุนทางสังคมที่เป็นแนวคิดทางวัฒนธรรมชุมชนด้วย เช่น ความไว้วางใจของคนในชุมชน การเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การช่วยเหลือเห็นอกเห็นใจกัน หรือความร่วมมือเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่สามารถทำให้ชุมชนมีความสามารถในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ตลอดทั้งการพึ่งพาตนเองได้ โดยให้ความสำคัญกับการร่วมมือทำกิจกรรมโดยสมัครใจของสมาชิกในชุมชน ที่จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อชุมชนมีค่านิยมร่วมกันในเรื่องของความไว้วางใจ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการรวมกลุ่ม (กนกรัตน์ กิตติวัฒน์ 2543: 28)

2. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือกองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เป็นโครงการที่ได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน และให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง รวมถึงการสนับสนุนกิจกรรมของหมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอาชีพ ยกกระดับอุตสาหกรรมในครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชน เปลี่ยนชุมชนให้เป็นแหล่งสร้างงานสร้างรายได้ ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่ชุมชนและภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งร่วมกัน อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ (สุคา เป็เป้า 2544:44-49)

นโยบายกองทุนหมู่บ้าน ไม่ได้เป็นเรื่องใหม่สำหรับชุมชน เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีเงินเข้าสู่ชุมชนมาก่อนบ้างแล้ว เช่น กองทุนหมู่บ้านละแสน หรือกองทุนเพื่อพัฒนาสังคม (Social Investment Fund; SIF) รวมถึงกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน แต่กล่าวได้ว่า นโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นนโยบายที่มีแนวทางการดำเนินงานใหม่ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อกองทุนหมู่บ้าน (กมลลักษณ์ ดิษยนันท์ 2545:2)

สิ่งที่สำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็คือ การให้ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนได้รู้จักการบริหารจัดการตนเองให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเองและชุมชน เงินกองทุนจำนวนหนึ่งล้านบาทที่หมู่บ้านและชุมชนได้รับจะเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนเพื่อเป็นการใช้จ่ายในการสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านของแต่ละกองทุน โดยการคัดเลือกจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 9-15 คน ให้ดำเนินการบริหารจัดการกองทุนตามกฎระเบียบข้อบังคับและแนวทางการปฏิบัติต่าง ๆ เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ. 2544 (กรมการพัฒนาชุมชน 2544)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองหนึ่งในนโยบายของรัฐบาล ฯพณฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ที่ต้องทำให้บังเกิดเป็นรูปธรรม และมีจุดเน้นที่สำคัญคือ กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนทุกชั้นตอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ คิด เป็น ทำเป็น รู้จักการแก้ปัญหา และเกิดการยอมรับความเป็นเจ้าของกองทุนหมู่บ้านร่วมกัน ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีความสามัคคีเข้มแข็ง

จากข้อมูลในคู่มือการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2544) ได้วางแนวทางให้ครอบครัวในชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน ตลอดจนการศึกษาแนวทางในการประกอบอาชีพของครอบครัว โดยมีปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

2.1 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

2.1.1 เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

2.1.2 ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชน ด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง

2.1.3 เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

2.1.4 เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และประชาสังคม

2.1.5 กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

2.2 หลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีหลักการที่สำคัญโดยคำนึงถึงความพร้อมของคนในชุมชนและครอบครัวในการบริหารจัดการกองทุนของสังคม ทำให้เกิดการเชื่อมโยงการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนการเรียนรู้ไปสู่เครือข่าย และองค์กรอื่นในการร่วมมือในการสนับสนุนด้านการลงทุน การติดตามประเมินผล เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งหลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่สำคัญมี 4 ประการ คือ

2.2.1 ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคนและครอบครัว การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน

สังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ กองทุนสวัสดิการ เป็นต้น

2.2.2 การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยราชการจัดตั้งขึ้น เพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการให้มีความสอดคล้องและเกื้อกูลกัน

2.2.3 การปฏิรูประบบราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและจัดการกองทุน

2.2.4 การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุนทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

2.3 วัตถุประสงค์ในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นเงินทุนหมุนเวียนในการสร้างงาน สร้างอาชีพ โดยคนในชุมชนและครอบครัวรวมกลุ่มกันจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของการดำเนินการด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและชุมชนเกิดความเข้มแข็ง และยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมในระดับฐานรากให้มีความมั่นคงและเข้มแข็ง ซึ่งวัตถุประสงค์ในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่สำคัญ คือ

2.3.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

2.3.2 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

2.3.3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.3.4 กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

2.3.5 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.4 กลไกของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ในการดำเนินงานจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รัฐบาลได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 เพื่อให้มีแนวทางและกลไกการทำงานของกองทุนที่เชื่อมโยงทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2544: 4)

2.4.1 ส่วนกลางมีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กำหนดแผนการจัดหาทุนและการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนฯ ตลอดจนจัดทำร่างกฎหมายและออกระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้าน โดยมีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติทำหน้าที่เป็นสำนักเลขานุการของคณะกรรมการ

2.4.2 ส่วนภูมิภาค มีคณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด ทำหน้าที่รับขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน สนับสนุนให้เกิดการเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนในจังหวัดและประสานความร่วมมือสนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการตามสภาพปัญหา และความต้องการของกองทุนในจังหวัด และมีคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ ทำหน้าที่สนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง สนับสนุนและติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุน

2.5 วิธีการดำเนินการ

จากการศึกษาระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2544 และฉบับที่ 4 พ.ศ. 2545 รายงานการประเมินนโยบายเศรษฐกิจรากหญ้าและหลักประกันสังคมของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของทำเนียบรัฐบาล ผู้วิจัยสรุปขั้นตอนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองและแนวทางการบริหารกองทุนได้ดังนี้

2.5.1 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1) คัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง จัดเวทีชาวบ้าน โดยผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือนในหมู่บ้าน ครัวเรือนละ 1 คน โดยองค์ประชุมคือหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน

2) ชี้แจง ทำความเข้าใจ เตรียมความพร้อม

(1) ร่วมกันกำหนดวิธีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจำนวน 9 - 15 คน ซึ่งประกอบด้วยกรรมการทั้งชายและหญิงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้

(2) ดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนตามมติที่ประชุม

(3) เลือกคนดี มีความรู้ ประสบการณ์ มีความเสียสละที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม

3) จัดทำระเบียบข้อบังคับ เมื่อดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุนแล้ว คณะกรรมการกองทุน และประชาชนร่วมกันจัดทำระเบียบข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการ เกี่ยวกับการบริหารกองทุน โดยมีแนวทางดังนี้

(1) ประเด็นที่ต้องการเป็นไปตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด คือ

ก. วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท หากเกินต้องให้สมาชิกพิจารณาชี้ขาด แต่รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

ข. ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ไม่เกินหนึ่งปี

(2) ประเด็นอื่น ๆ คณะกรรมการกองทุน โดยความเห็นของสมาชิกเป็นผู้กำหนด เมื่อจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารจัดการกองทุนและคณะกรรมการกองทุนและสมาชิกจะต้องร่วมกันดำเนินการตามกติกาที่วางไว้ เช่น การรับสมาชิก การระดมทุน การจัดทำระบบบัญชี การจัดระบบตรวจสอบ การมอบหมายภารกิจและความรับผิดชอบ กรรมการ เป็นต้น

4) การขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน เมื่อร่วมกันคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและจัดทำระเบียบข้อบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการกองทุนแล้ว ให้ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกองทุนหมู่บ้าน โดยมีขั้นตอนดังนี้

(1) จัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนตามแบบ กทบ.2 ซึ่งขอรับแบบ กทบ. 2 จากคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

(2) ยื่นแบบคำขอขึ้นทะเบียนกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด พร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง คือ ระเบียบข้อบังคับของกองทุน

(3) เปิดบัญชีกับธนาคาร

5) การขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล

(1) คณะอนุกรรมการการสนับสนุนระดับอำเภอ ร่วมกับสำนักงาน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยพิจารณาจาก

- (2) การคัดเลือกคณะกรรมการ
- (3) คุณสมบัติและความรู้ความสามารถของคณะกรรมการกองทุน
- (4) การมีส่วนร่วมของชาวบ้าน หรือสมาชิกในการจัดการกองทุน
- (5) ระเบียบข้อบังคับในการดำเนินการกองทุน
- (6) การปฏิบัติของสมาชิกตามระเบียบ และข้อบังคับของกองทุน
- (7) การเปิดบัญชีเงินฝากกองทุน

จากนั้นแจ้งผลการพิจารณาต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่ออนุมัติเงินจัดสรรต่อไป เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ อนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว ให้ติดต่อธนาคาร เพื่อทำหลักฐานการรับจัดสรรเงินต่อไป

6) แนวทางการบริหารกองทุน

(1) การรับสมาชิก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ต้องเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนนั้น และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามตามข้อบังคับของกองทุน ทั้งนี้คณะกรรมการกองทุนสามารถกำหนดระเบียบให้สมาชิกถือหุ้นของกองทุนหรือมีเงินฝากสัจจะไว้ที่กองทุน และให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีผู้ถือหุ้นอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

(2) การกู้ยืม สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ประสงค์จะกู้เงินกองทุน ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนดังนี้

ก. จัดทำคำขอกู้ โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน
ต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ข. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอกู้ของสมาชิก โดยการพิจารณาอนุมัติจะต้องไม่เกินรายละเอียด 20,000 บาท ถ้าหากเกินวงเงินดังกล่าวต้องให้ที่ประชุมสมาชิกวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 50,000 บาท สำหรับการเรียกหลักประกันและการกำหนดอัตราดอกเบี้ยให้พิจารณากำหนดตามความเห็นชอบของสมาชิก

ค. ในกรณีอนุมัติ คณะกรรมการฯบันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงินพร้อมส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงิน ตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอกู้และธนาคารทราบ

ง. ทำสัญญากู้เงิน

จ. ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีให้คณะกรรมการกองทุนทราบ

ฉ. ธนาคาร โอนเงินเข้าบัญชีผู้กู้

ข. สมาชิกกองทุนนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพ

ในกรณีผู้กู้ไม่ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงิน คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจยกเลิกสัญญา และเรียกเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยที่ค้างชำระคืนเต็มจำนวนได้ทันที และให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมสมาชิก เพื่อลงมติให้ผู้กู้ซึ่งนำเงินไปใช้นอกวัตถุประสงค์พ้นจากสมาชิกภาพ ในระยะเวลาสามสิบวันหลังจากวันยกเลิกสัญญา และห้ามสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนเป็นระยะเวลาสองปี

(3) การชำระคืนเงินกู้ คณะกรรมการพิจารณาระยะเวลาชำระคืนตามความเหมาะสมในแต่ละราย การชำระคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ผู้กู้ชำระให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี นับแต่วันที่ทำสัญญา

(4) การทำบัญชีและตรวจสอบ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชี และรายงานผลการดำเนินการต่อสมาชิกเดือนละ 1 ครั้ง และแจ้งให้สมาชิกทราบ รวมทั้งจัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.5.2 ความสำเร็จของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมือง จะประสบความสำเร็จได้หากมีสิ่งเหล่านี้อยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ("นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง" ออนไลน์ 2546)

- 1) ชาวบ้านมีจิตสำนึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกองทุน
 - 2) ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาด้วยคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเองรวมทั้งเคารพในกติกาที่กำหนดร่วมกัน
 - 3) มีคณะกรรมการกองทุนที่เป็นคนดีมีความรู้ประสบการณ์ เสียสละ และรับผิดชอบ
 - 4) มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ร่วมกัน คิดร่วมกัน ทำร่วมกัน ติดตามตรวจสอบร่วมกัน และรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นธรรม
 - 5) มีความสามัคคี ความเอื้ออาทรเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาส
 - 6) มีการประสานความร่วมมือทั้งในด้านการเรียนรู้และกิจกรรมร่วมกัน
- ในลักษณะเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในชนบท อำเภอลาว จังหวัดนครศรีธรรมราช มีกองทุนหมู่บ้านจำนวน 83 กองทุน ซึ่งมีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 8,188 ครอบครัว และจากการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของกรมการพัฒนาชุมชนปี พ.ศ. 2545 แบ่งระดับประสิทธิภาพกองทุนออกเป็นสามระดับ คือ ระดับประสิทธิภาพดี ปานกลาง และปรับปรุง พบว่ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอำเภอลาว จังหวัดนครศรีธรรมราชมีระดับประสิทธิภาพ

ภาพกองทุนดีจำนวน 7 กองทุน ระดับประสิทธิภาพปานกลางจำนวน 56 กองทุน และระดับประสิทธิภาพปรับปรุงจำนวน 20 กองทุน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช 2546) หรือ (<http://www.nakhonsi.go.th/local.php; 29/1/46>)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นกองทุนระดับชาติที่จัดสรรเงินทุนให้กองทุนละหนึ่งล้านบาทให้กับหมู่บ้านและชุมชนเมืองทุกแห่ง เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนได้นำมาใช้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อนำเงินทุนดังกล่าวมาผสมผสานกับความสามารถ ภูมิปัญญาของตนเองที่มีอยู่มาบริหารจัดการร่วมกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ ร่วมคิด ร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันติดตามตรวจสอบประเมินผล และร่วมกันรับประโยชน์ ซึ่งเหล่านี้ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนมีโอกาสในการพบปะพูดคุย เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และยังเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปสู่เครือข่ายองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้ สร้างความมั่นคงให้กับครอบครัว และทำให้ครอบครัวเกิดความมั่งคั่งและมั่นคงที่สุดทำให้เกิดความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ได้อย่างยั่งยืนตลอดไป

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การบริหารโครงการและการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อการดำเนิน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง การที่ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ โครงการนับว่าเป็นการเปิดโอกาสในการเรียนรู้ การปฏิบัติงานที่มีความโปร่งใส งานบริหารจัดการถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรสามารถดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ภายใต้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกจำเป็นต้องให้เกิดความเหนียวแน่น จึงจะเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารองค์กรที่ได้รับการยอมรับและได้ถูกนำไปใช้ในการบริหารจัดการอย่างกว้างขวาง ดังนี้

แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) เป็นนักสังคมสงเคราะห์ชาวเยอรมัน ได้เสนอแนวคิดการบริหารองค์กรแบบ "ราชการในอุดมคติ" (Ideal type of Bureaucracy) ซึ่งอาจจะถือได้ว่า

เป็นรูปแบบของหน่วยงานภาครัฐมาจนถึงปัจจุบันนี้ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญขององค์การดังนี้ (สมคิด บางโม 2540: 30)

- 1) มีการจัดลำดับขั้นของการบังคับบัญชา
- 2) การคัดเลือกบุคคลใช้ระบบความสามารถ ไม่ใช่ระบบพรรคพวก
- 3) มีการแบ่งแยกงานเป็นเฉพาะด้านอย่างมีสัดส่วนและสัมพันธ์กัน โดยระบุ

อำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบไว้ชัดเจน

4) ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในหน้าที่การงาน นั้น ๆ เสียก่อน

5) ความสัมพันธ์ของบุคคลเกี่ยวกับหน้าที่การงาน ต้องไม่ยึดถือตัวบุคคลเป็นหลัก เฟรดเดอริก วินส์โลว์ เทเลอร์ (Frederick Winslow Taylor) วิศวกรชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการอย่างมีระบบ โดยศึกษาจากเหตุและผล เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดจากการทำงาน นับว่าเป็นการนำวิทยาศาสตร์เข้ามาใช้ในด้านบริหารเป็นคนแรก เทเลอร์ถือว่าคนงานเปรียบเสมือนเครื่องมือเครื่องจักร จะต้องปรับปรุงซ่อมบำรุงอยู่เสมอ และมุ่งเน้นประสิทธิภาพของงานหรือผลผลิต หลักการในแนวคิดของเทเลอร์สรุปได้ดังนี้ (สมคิด บางโม 2540: 29)

- 1) พัฒนาการทำงานให้ดีขึ้น (Develop principles of work)
- 2) วางมาตรฐานในการทำงาน (Standard of work)
- 3) กำหนดเครื่องมือในการควบคุมงาน (Control of work)

ฮังรี ฟาโยล (Henri Fayol) วิศวกรและนักบริหารชาวฝรั่งเศส ได้แบ่งกระบวนการบริหาร (Management process) ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ (ธงชัย สันติวงษ์ 2535:24)

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การบังคับบัญชา (Commanding)
- 4) การประสานงาน (Coordinating)
- 5) การควบคุมงาน (Controlling)

ลูเธอร์ กุลลิค และ ลินคอล์น เออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick) ชาวอเมริกัน ได้เสนอแนวคิดการบริหารจัดการซึ่งได้รับความนิยมมี 7 ขั้นตอน เรียกว่า "POSDCoRB Model" โดยประกอบด้วย 7 ขั้นตอนดังนี้ (สมคิด บางโม 2540:32)

- 1) การวางแผน (Planning)
- 2) การจัดองค์การ (Organizing)
- 3) การบริหารงานบุคคลากร (Staffing)
- 4) การอำนวยการสั่งงาน (Directing)

- 5) การประสานงาน (Coordinating)
- 6) การรายงาน (Reporting)
- 7) การจัดงบประมาณ (Budgeting)

ดังนั้นการบริหารจัดการเป็นกระบวนการซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการองค์การต่าง ๆ เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการบริหารตามวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโครงการ

การบริหารโครงการเป็นการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการบริหารโครงการ ดังนี้

รัตนา สายคณิต (2547: 34) ได้ให้ความหมายของการบริหารโครงการไว้ว่า การบริหารโครงการเป็นการทำหน้าที่ต่าง ๆ ทางด้านการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุมการใช้ทรัพยากรของโครงการ เพื่อให้โครงการดำเนินไปได้และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

ดิน ปรัชญพฤทธิ (2541:140) ได้ให้ความหมายของการบริหารโครงการไว้ว่า การบริหารโครงการ หมายถึงการเตรียมตัวและการลงมือดำเนินงานที่กำหนดไว้อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

อินสอน บัวเขียว (2537: 234) ได้ให้ความหมายของการบริหารโครงการว่า การบริหารโครงการ หมายถึงการดำเนินงานภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ให้บรรลุจุดมุ่งหมายและเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเหตุผลและ ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนในระบบงานนั้น ๆ ขั้นตอนในการบริหารโครงการ หรือเรียกว่า กระบวนการบริหารโครงการ ประกอบด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

- 1) การวางแผนโครงการ
- 2) การปฏิบัติตามแผนการโครงการและ
- 3) การติดตามและประเมินผลโครงการ

กระบวนการบริหารโครงการหากขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งมีวิธีการบริหารที่ผิดพลาดย่อมส่งผลให้การบริหารโครงการนั้น ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จ

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า การบริหารโครงการเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่อาศัยขั้นตอนในการดำเนินงานด้วยความละเอียดอ่อน ซึ่งมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การและโครงการ ในการบริหารโครงการแต่ละโครงการหากมีการบริหารจัดการ

การในแต่ละขั้นตอนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการนำเทคนิคในการบริหารจัดการที่ดีมาประยุกต์ใช้ย่อมทำให้โครงการสามารถดำเนินงานได้อย่างประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองซึ่งนับว่าเป็นการบริหาร โครงการที่ต้องอาศัยการนำเทคนิคในการบริหารจัดการมาใช้ ตลอดจนการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มีส่วนร่วมในการบริหาร โครงการทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้โครงการสามารถดำเนินงานได้อย่างประสบผลสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ ที่วางไว้

3.3 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นกิจกรรมของกลุ่มองค์กรที่ตนเองเป็นสมาชิกหรือมีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งมีแนวคิดที่แตกต่างหรือสอดคล้องไปตามรูปแบบวิธีการของการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ซึ่งมีนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ดังนี้

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (Cohen and Uphoff 1977: 7-26) ได้ให้แนวคิดในการสร้างกรอบการพิจารณาเรื่องการมีส่วนร่วมว่าควรมีโครงสร้างพื้นฐานจำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่

- 1) มิติของการมีส่วนร่วมในเรื่องอะไร ซึ่งมี 4 ประเภท คือ
 - (1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
 - (2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
 - (3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ
 - (4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล
- 2) ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 ประเภท คือ
 - (1) ผู้ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น
 - (2) ผู้นำท้องถิ่น
 - (3) เจ้าหน้าที่ของรัฐ และ
 - (4) คนต่างชาติ
- 4) การมีส่วนร่วมนั้นเกิดอะไรขึ้น ซึ่งมีประเด็นที่นำมาพิจารณา 4 ประเด็น คือ
 - (1) พื้นฐานของการมีส่วนร่วม
 - (2) รูปแบบของการมีส่วนร่วม
 - (3) ขอบเขตของการมีส่วนร่วม และ
 - (4) ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม

เจม แอล เครตัน (Jame L. Creighton.2545: 25) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

- 1) เพิ่มคุณค่าของการตัดสินใจ
- 2) ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา
- 3) การสร้างฉันทามติ
- 4) การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ
- 5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน "กรณีที่ย่ำแย่ที่สุด"
- 6) การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและชอบธรรม
- 7) การคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน
- 8) พัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

ริฟกิน (Rifkin , 1991: 3-5) ได้อธิบายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านสุขภาพอนามัยได้พัฒนาขึ้น 5 ระดับ ตามลำดับคือ

- 1) ร่วมการรับผลประโยชน์ ชุมชนเป็นผู้ให้บริการ สมาชิกชุมชนควรทราบว่าชุมชนและสมาชิกจะได้รับผลประโยชน์อะไร
- 2) ร่วมการกำหนดกิจกรรม การได้รับผลประโยชน์จะเป็นการชักนำสมาชิกชุมชนในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในกิจกรรม เช่น ร่วมด้านแรงงาน การใช้ที่ดิน และการเงิน เป็นต้น หรือประชาชนจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างไรบ้าง
- 3) ร่วมการนำไปปฏิบัติ ประชาชนในท้องถิ่นสามารถจะร่วมปฏิบัติในสิ่งที่เขาสามารถกระทำได้ และรับผิดชอบได้ หรือบริหารจัดการได้ ดังนั้นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
- 4) ร่วมการกำกับและประเมินผล สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมกำกับและการประเมินผลงานของโครงการหรือกิจกรรม
- 5) ร่วมการตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมที่สำคัญซึ่งจะทำให้ประชาชนยอมรับต่อโครงการ

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2534:67) กล่าวว่า สาเหตุสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้ประชาชนเกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นในตัวเอง ความรู้สึกเป็นเจ้าของในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชน

สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา (2545: 205) ได้เสนอกลยุทธ์ใหม่ในการประเมินผล โครงการซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์ต่าง ๆ โดยกำหนดให้การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลยุทธ์แรก นอกจากนี้

นี้ในการดำเนิน โครงการจะต้องให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย โดยต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การให้ข้อมูล การตัดสินใจ การวางแผน การดำเนินงานและการติดตามประเมินผล โครงการ โดยจะต้องพยายามสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนให้มากที่สุด

ชินรัตน์ สมสืบ (2539 อ้างใน วนิดา วิระกุล และ ถวิล เลิกชัยภูมิ 2543:11-16) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นสิทธิ (Right) และเป็นเอกสิทธิ (Privilege) ในฐานะเป็นสิทธิจะต้องได้รับการเคารพและให้เกียรติ ในฐานะเป็นเอกสิทธิ จะต้องไม่ถูกบังคับหรือครอบงำ การมีส่วนร่วมคือการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นผลรวมของข้อผูกมัดจากคนแต่ละคนบนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า กิจกรรมเป็นของพวกเขา เพื่อพวกเขา โดยพวกเขา การมีส่วนร่วมคือส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารการพัฒนาชนบท ซึ่งจะถูกดำเนินการใน 2 บริบท คือ ประการแรก นักบริหารการพัฒนาจะต้องรู้สิ่งที่ประชาชนมุ่งหวังและต้องให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น ประการหลัง โครงการพัฒนาต้องให้ประชาชนรับรู้ เข้าใจอย่างถ่องแท้ การมีส่วนร่วมคือเครื่องมือชี้วัดการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับพื้นฐานยิ่งมากและยิ่งเข้มข้นเท่าใด ผลประโยชน์การพัฒนาจะตกแก่ประชาชนมากขึ้นเท่านั้น

ประเสริฐ ภัทรมัย (2546: 40-59) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของภาครัฐตามบทบาทที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับ พ.ศ. 2540 ได้กำหนดไว้คือ

1) สิทธิของประชาชนในการมีส่วนร่วมดังนี้

- (1) ร่วมรับรู้ข่าวสาร
- (2) ร่วมคิดกับภาครัฐ
- (3) ปฏิบัติร่วมกับภาครัฐ
- (4) ร่วมตัดสินใจในการดำเนินโครงการต่าง ๆ จากภาครัฐ
- (5) ร่วมตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ
- (6) ร่วมได้รับผลประโยชน์

2) การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสำคัญและความจำเป็น ดังนี้

- (1) เป็นการทำให้ความโปร่งใสในการกำหนด การบริหาร และการประเมิน

ผล

(2) เป็นการสร้างความถูกต้องและครอบคลุมข้อมูลข่าวสาร และกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงานตลอดจนความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการ

(3) เป็นการส่งเสริมสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันทางสังคมระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน และภาคประชาชน

(4) เป็นกระบวนการที่ทำให้ข่าวสาร ความคิด ความรู้สึก มีความหลากหลาย
 กลุ่มเล็กและสมบูรณ์มากขึ้น

(5) ทำให้ประชาชนมีความผูกพันและมีส่วนเป็นเจ้าของ

(6) เป็นกระบวนการตอบสนองปัญหาและความต้องการของกลุ่มที่มีส่วนได้
 ส่วนเสีย

3) การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจจะมีได้หลายระดับและหลายรูปแบบตาม
 วัตถุประสงค์ดังนี้

(1) ระดับของการร่วมเพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ซึ่ง
 อาจจะดำเนินการในรูปแบบการประชาสัมพันธ์

(2) ระดับการระดมทรัพยากรเพื่อสร้างความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของ ดำเนินการใน
 รูปแบบของการสนับสนุนในด้านวัตถุประสงค์ทั้งแรงงาน เงิน หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการมีส่วน
 ร่วมถือหุ้นในกิจการ

(3) ระดับการตัดสินใจเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสร่วมแลกเปลี่ยนข่าว
 สาร อภิปราย และตัดสินใจ โดยจัดในรูปแบบคณะกรรมการ มีผู้แทนของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาครัฐ
 องค์กรภาคเอกชน องค์กรชุมชน และนักวิชาการเข้าร่วม

(4) ระดับตัดสินใจด้วยตนเอง เพื่อให้ประชาชนกำหนดนโยบาย แนวทางการ
 ดำเนินงานและรับผิดชอบด้วยตนเอง โดยมีรูปแบบการจัดการด้วยตนเองของประชาชน องค์กรชาว
 บ้าน สหกรณ์ การประชามติ

กฤษ เพิ่มทันจิตต์ (2530:858-859) กล่าวว่าองค์ประกอบของการบริหารการพัฒนาที่มี
 การเปลี่ยนแปลงหลักการอย่างสำคัญ คือ การวางแผนที่ได้เปลี่ยนแปลงจากการวางแผนแบบรวม
 ศูนย์กลาง หรือจากส่วนกลางมาเป็นการวางแผนแบบอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป้าหมาย
 สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงแนวทางการบริหาร โครงการซึ่งเคยถูกกำหนดและดำเนินการ โดย
 หน่วยงานของรัฐบาลโดยตรงมาเป็นการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร โครงการในแต่ละชั้น
 ตอน

พันธุทิพย์ รามสูตร (2546: 46) ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาองค์กรแบบให้ชุมชนเป็น
 ฐาน (Community based organization) ต้องเน้นบทบาทของครอบครัว ชุมชน กลุ่มชน และองค์กร
 อาสาสมัคร รวมทั้งสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด
 ร่วมทำ ร่วมค้นหาปัญหา หาวิธีแก้ไขปัญหา และร่วมรับผิดชอบเพื่อที่จะร่วมพัฒนาชุมชน

บำรุง บุญปัญญา (2527: 312-317) ได้ให้แนวคิดถึงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ
 ประชาชน สรุปได้ดังนี้

1) ต้องถือว่าชาวบ้านเป็นตัวหลัก (main actor) ในการแก้ปัญหาของเขาเอง

องค์กรภายนอกเป็นเพียงตัวเสริม หรือผู้สนับสนุน

2) เมื่อชาวบ้านเป็นตัวหลักในการทำงานแล้ว นักพัฒนาจากภายนอกควรเข้าไปเสริมในกระบวนการประเมินผล โดยใช้มาตรฐานของชุมชนเป็นตัวตั้ง

3) องค์กรพัฒนาต้องปรับทัศนคติของตนไปปรับเอาทัศนคติของประชาชน เพื่อจับกระแสดวงความคิดของประชาชนให้ได้

4) กิจกรรมพัฒนาต้องเริ่มจากพื้นฐานของชุมชน โดยองค์กรพัฒนาต้องเรียนรู้และซึมซับกรอบแนวคิดของชุมชนมาใช้ในองค์กรพัฒนาด้วย

5) หน่วยงานภายนอกควรมีความชัดเจนในแง่เป้าหมายของการมีส่วนร่วมว่า ในที่สุดแล้วภาพรวมของประเทศที่ต้องการคืออะไร และเป้าหมายรวมนี้จะไปสนับสนุนเป้าหมายของชุมชนได้อย่างไร

วัฒนา โปธา และวสุธร ต้นวัฒนากุล (2536: 20-21) ได้เสนอสิ่งที่สามารถใช้เป็นตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนสามารถวัดได้โดยตัวชี้วัด 5 ประการ คือ

1) การรวมกลุ่มของชุมชน มีการรวมกลุ่มกันในชุมชนเป็นกลุ่มต่าง ๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ เป็นต้น

2) การระดมทุน มีการระดมทุนเพื่อดำเนินกิจกรรมส่วนรวมต่าง ๆ เช่น ธนาคารชุมชน กลุ่มออมทรัพย์ เป็นต้น

3) การพัฒนากำลังคน มีการพัฒนาสมาชิกในชุมชนให้มีความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การอบรมพัฒนาคุณภาพยางแผ่น การขยายพันธุ์ไม้ดอก เป็นต้น

4) การถ่ายทอดความรู้ มีการถ่ายทอดความรู้ความสามารถระหว่างสมาชิกของชุมชนเดียวกันและต่างชุมชนกัน เช่น การนำสมาชิกกองทุนฯ ไปดูงานการดำเนินงานกองทุนฯ ของหมู่บ้านอื่น หรือ การฝึกการทำดอกไม้ประดิษฐ์โดยวิทยากรของชุมชนเอง เป็นต้น

5) การรักษาสีทึ่ มีการดูแลสีทึ่ของตนเองและครอบครัว สีทึ่กลุ่ม และสีทึ่ชุมชน เช่น การดูแลสุขภาพ การไปใช้สีทึ่เลือกตั้ง เป็นต้น

ปรีดี โชติช่วง (2544: 3) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและพัฒนาคน โดยให้ความเห็นว่า กองทุนหมู่บ้านเป็นเพียงแต่เครื่องมือในการให้คนในชุมชนใช้หลัก "5 ร" หรือ "5 ร่วม" ในการทำงาน คือ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผลประโยชน์ กระบวนการ 5 ร่วม ทำให้ผู้คนในหมู่บ้านเกิดโอกาสในการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนถึงปัญหาของครอบครัวชุมชน และร่วมกันคิดหาทางออกที่เหมาะสมกับชุมชน โดยชาวบ้านได้มีส่วนร่วมเป็นผู้คิดเอง ทำเอง และจะมีความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของและเห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้รับ จนก่อให้เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ไพบูลย์ ตั้งมีลาภ (2545: 27-28) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมไว้ว่า กองทุนหมู่บ้านไม่ใช่เป็นของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นของคนทุกคนในหมู่บ้าน ดังนั้น สมาชิกและกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตลอดจนประชาชนทุกคนจึงต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน และได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมทำไว้ดังนี้

- 1) ร่วมกันคิด เช่น กำหนดควีสัญลักษณ์กองทุนหมู่บ้านว่าจะเป็นอย่างไรมาก่อน
เป็นต้น
- 2) ร่วมกันตัดสินใจ เช่น เลือกทีมงาน โดยเลือกคนคิดเก่งเป็นกรรมการ ร่วมกันกำหนดระเบียบกองทุนหมู่บ้านเพื่อให้สมาชิกปฏิบัติ เป็นต้น
- 3) ร่วมกันวางแผน เช่น วางแผนการทำงาน วางแผนการติดตาม หรือ การประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
- 4) ร่วมกันทำ เช่น บริหารกองทุนหมู่บ้านให้เป็นไปตามที่ร่วมกันคิดและร่วมกันตัดสินใจ อบรม/สัมมนากรรมการกองทุนหมู่บ้าน หรือ จัดตั้งเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น
- 5) ร่วมกันติดตาม เช่น ติดตามการบริหารงานของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน การใช้เงินกู้ของสมาชิกเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หรือ ติดตามและช่วยแก้ปัญหาให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เป็นต้น
- 6) ร่วมกันรับผิดชอบ เช่น เมื่อมีความผิดพลาดเกิดขึ้นกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในทุกเรื่องที่อยู่ในความรับผิดชอบ และเมื่อมีผลประโยชน์เกิดขึ้นทุกคนจะต้องได้รับประโยชน์ร่วมกัน เป็นต้น

ไพบูลย์ ตั้งศิริธธรรม (2545: 5) ได้เสนอบทความเรื่อง บัญญัติ 10 ประการ ล้อมรอบกองทุนหมู่บ้าน ได้เสนอแนวคิดว่าจะต้องให้ประชาชนหรือประชาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเป็นการถ่วงดุลความคิดที่ถือว่าเป็นความคิดร่วมกันและนำมาซึ่งการทำงานร่วมกัน

รัตนา เจริญชัย (2548) ได้เสนอบทความในเว็บไซด์ ในหัวข้อเรื่องถอดรหัสกองทุนระดับหมู่บ้าน ในประเด็นการมีส่วนร่วมได้กล่าวสรุปไว้ว่า หากจะให้หมู่บ้านใช้กองทุนเพื่อการพัฒนาตัวเองอย่างยั่งยืนนั้น ความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน มีความสำคัญอย่างมาก แต่สังคมไทยในชนบทส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนไม่ว่าในด้านใด ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีผู้ที่เข้าใจ และช่วยหนุนเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชนที่นำไปสู่การคิดได้ด้วยตนเองและยืนได้ด้วยขาของตนเองอย่างแท้จริง

จากแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของนักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญ พอสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนซึ่งเป็นสมาชิกในองค์กร ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ต่าง ๆ ในกระบวนการมีส่วนร่วม ซึ่งทำให้เกิดความศรัทธา เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของในการดำเนินการตามโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน

ดังนั้นกระบวนการมีส่วนร่วมจึงมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการโครงการในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน และการส่งเสริมสนับสนุนในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ ทำให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจ ความรัก สามัคคีเห็นอกเห็นใจต่อกัน และเกิดความรับผิดชอบร่วมกัน อันเป็นผลทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน จึงทำให้การดำเนินโครงการประสบผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

คอฟแมน (Kaufman) (1949:528) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities ผลการวิจัยพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดครอบครัว อาชีพ รายได้ และ ความยาวนานในการอาศัยอยู่ในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

สุจินต์ ดาววิระกุล (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปี พ.ศ. 2527 โดยการสัมภาษณ์ประชากรซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนและเป็นสามีหรือภรรยา จำนวน 116 คน ผลการวิจัยพบดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้าน การรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้าน ความตระหนักในคุณค่าของกิจกรรมที่รับผิดชอบ และการมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาหมู่บ้านมีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน
- 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ รายได้ และการเป็นเจ้าของที่ดินทำกิน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน
- 3) ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ ความต้องการเกียรติ และการได้รับการชักชวนจากกรรมการหมู่บ้าน เพื่อนบ้าน นายอำเภอ และพัฒนากรอำเภอ มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน
- 4) ประเภทครอบครัว จำนวนสมาชิกครอบครัว ความคาดหวังต่อรางวัลการประกวดหมู่บ้าน และความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน

โกวิน วิวัฒนพงศ์พันธ์ (2534: 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลวิธีการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ประชาชนในชนบทโดยอาศัยกิจกรรมกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นแกนนำ และเสนอแนวคิดที่สรุปจากผลการวิจัยไว้ว่า ในอดีตที่ผ่านมารัฐได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นชนบท ด้วยหวังที่จะพัฒนาและพยายามที่จะลดช่องว่าง ความแตกต่างทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนให้ลดน้อยลง ซึ่งวิธีการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐในอดีตส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ชี้แนะ หรือดำเนินการเสียเอง โดยประชาชนเป็นเพียงผู้คอยรับบริการ ปรากฏการณ์ดังกล่าวนำมาซึ่งความล้มเหลวของการพัฒนาชนบท ปัญหาดังกล่าวได้มีผู้ศึกษาวิจัยถึงสาเหตุของความล้มเหลวไว้หลายประเด็น แต่ประเด็นที่มีสำคัญ คือ ครอบครัวยุคใหม่หรือประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างแท้จริง และประชาชนขาดความรู้สึกรับเป็นเจ้าของ

อุษา ภูมิ (2535: ง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษาศึกษากับชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า เพศ วัยของบุคคล รายได้ และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับความร่วมมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประทีป เรืองมาลัย (2538: 2) ได้ทำศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทานของโครงการชลประทานเขื่อนแม่กวงอุดมธารา ในอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน พบว่า การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทานมีความสัมพันธ์กับ ระดับการศึกษา การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเป็นสมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำและการเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อภิญา เวชชัย (2544: 26) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา ได้เสนอแนวคิดที่สรุปจากการวิจัยการมีส่วนร่วมบนความสัมพันธ์แบบหุ้นส่วนว่า เนื่องจากการมีส่วนร่วมดำเนิน โครงการที่ผ่านมาระหว่างภาครัฐและประชาชนคือคุณภาพมาก เพราะการมีส่วนร่วมใน โครงการจะถูกกำหนดมาจากฝ่ายรัฐหรือราชการว่าจะให้ประชาชนเข้าร่วมมากน้อยเพียงใด ประชาชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของ ไม้ประดับหรือพอเป็นพิธี และได้เสนอว่า การจะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีคุณภาพสูง ต้องทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการ ตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมพิจารณาค้นคิดปัญหา ร่วมตัดสินใจและร่วมหาทางเลือกที่ดีที่สุด และร่วมลงมือดำเนินการให้ภารกิจนั้นบรรลุเป้าหมายด้วย

สมศักดิ์ บุตรราช และ คณะ (2545: 39-42) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในภาคใต้ส่วนบน ประเทศไทย พบว่า สมาชิกประเภทผู้บริหารมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ อบต. มากกว่าสมาชิกประเภทอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) และพบอีกว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ อบต. ของประชาชนอยู่ในระดับต่ำมากและยัง ไม่มีหลักฐานเพียงพอที่แสดงว่ามีความสัมพันธ์กับประเภทครอบครัว จำนวนสมาชิกครอบครัวและจำนวนผู้พึงพิงในครอบครัว แต่ระดับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานของ อบต. ระดับการศึกษาของหัวหน้าครอบครัว อาชีพและรายได้ของครอบครัว มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการมีส่วนร่วมในการ

บริหารจัดการ อบต. ของสมาชิก อบต. และของประชาชนทั่วไป

กมลลักษณ์ คิชยนันท์ (2545: 95) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพและปัญหาในการจัดการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีอายุระหว่าง 36-45 ปี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับประถมศึกษา และมีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรกรรม

ผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ (2545:98-113) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกระบี่ พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมคิดอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง และอาชีพเกษตรกรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจน้อยกว่าอาชีพหลักด้านอื่น การมีส่วนร่วมทำหรือร่วมปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการรับประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าความเป็นสมาชิกกลุ่มหรือกองทุน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการกองทุนหมู่บ้านในขั้นตอนการร่วมวางแผนและความเห็นที่มีประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการกองทุนหมู่บ้านในขั้นตอนการร่วมตรวจสอบและประเมินผล

สมบูรณ์ หอมเอนก (2546:57-61) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ตำบลมาบไฟ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

บุญเรือน แยมกลีบ (2546: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ศรัทธาในตัวผู้นำหมู่บ้าน ความคาดหวังประโยชน์ และความต้องการเกียรติยศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า ประชาชนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเป็นบางครั้งในการประชุมเสนอความคิดเห็นและร่วมตัดสินใจในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่เข้าร่วมน้อยมากในการตรวจสอบการบริหารงาน และปัญหาอุปสรรคที่สำคัญคือ ผู้กู้ยืมเงินไม่ส่งคืนเงินกู้ตามเวลาและกำหนดเวลาในการกู้ยืมสิ้นเกินไป ควรขยายออกอีก วงเงินกู้ยืมน้อยเกินไป ไม่เพียงพอต่อการนำไปลงทุนและมีการขัดแย้งสูง เสนอให้เพิ่มวงเงินกู้และให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้าควบคุมกำกับการบริหารเงินกู้อย่างใกล้ชิด

คณะกรรมการดำเนินงานวิจัยสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (2546: 5) ได้ศึกษาวิจัยประเมินผลเรื่อง การติดตามส่งเสริมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาชุมชนกลุ่มเจ้าพระยา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับต่ำ การตระหนักถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอยู่ในระดับต่ำและไม่

แตกต่างกันระหว่างสมาชิกกองทุน นอกจากนั้นได้พบว่า สมาชิกทั่วไปของกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนหมู่บ้านในระดับน้อยมาก การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว สมาชิกมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับจำนวนผู้ฟังฟัง แต่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว

สมศักดิ์ บุตราช (2549: 50-51) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการเงินกู้กองทุนของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2548 พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเงินกู้กองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ หากพิจารณาเฉพาะด้านพบว่า การมีส่วนร่วมด้านรับผลประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากที่สุด และรองลงไปได้แก่การมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม/ประชาคม และการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดได้แก่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมกองทุน

สรุป การบริหารจัดการเพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้ได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องเน้นถึงกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง จากแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมดังที่กล่าวมาข้างต้น ครอบครัวในฐานะที่เป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า หากครอบครัวมีความอยู่ดีกินดี ชุมชนก็จะเกิดความเข้มแข็ง และนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน การพัฒนาชนบทในปัจจุบันภายใต้กรอบนโยบายของรัฐบาล ได้มุ่งเน้นและสนับสนุนให้ครอบครัว องค์กรประชาชน และองค์กรเอกชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความตระหนักในความเป็นเจ้าของร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบทจึงมีความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมในกิจกรรม 5 ด้าน คือการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้าน จึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้ยั่งยืน

5. ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรมการพัฒนาชุมชน (2545: 5-12) ได้สรุปผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าแม้การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง แต่ยังพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานที่สำคัญ คือ บทบาทของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บทบาทของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งประเด็นที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วมของ

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและการเสียดสละเพื่อส่วนรวมของคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน ยังจัด
เป็นปัญหาอุปสรรคที่บั่นทอนความสำเร็จในการบริหารกองทุนเป็นอย่างยิ่ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในชนบท (นอกเขตเทศบาล) อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 10 ตำบล 83 หมู่บ้าน มีจำนวนกองทุน 83 กองทุน และมีจำนวนสมาชิกกองทุน 8,188 ครอบครัว

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ถูกสุ่มเลือกมาจากครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในชนบท (นอกเขตเทศบาล) อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง กำหนดจากสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ตามวิธีของยามานะ (Yamane, 1969 อ้างถึงใน บุญธรรมกิจปริดาบริสุทธิ 2521: 41) และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร = 8,188 คน

e = ค่าความคลาดเคลื่อน = 5%

แทนค่าในสูตร ได้ ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 368

1.2.2 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นคอน (Multistage Random Sampling) โดยมีวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

- 1) กำหนดจำนวนกองทุนที่จะเป็นตัวอย่างในแต่ละตำบล
- 2) สุ่มกองทุนหมู่บ้านในแต่ละตำบลให้ครบจำนวนที่ต้องการ
- 3) สุ่มครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่จะเป็นตัวอย่าง ตามจำนวนที่

กำหนด ตามเกณฑ์

เกณฑ์การสุ่มครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในแต่ละตำบล คือ ตำบลที่จำนวนตัวอย่างได้ไม่เกิน 30 ครอบครัว จะสุ่มหากองทุนหมู่บ้านจำนวน 1 กองทุน ตำบลที่จำนวนตัวอย่างได้ตั้งแต่ 31 - 60 ครอบครัว จะสุ่มหากองทุนหมู่บ้านจำนวน 2 กองทุน และตำบลที่จำนวนตัวอย่างได้มากกว่า 60 ครอบครัวขึ้นไป จะสุ่มหากองทุนหมู่บ้านจำนวน 3 กองทุน โดยกระจายจำนวนตัวอย่างของแต่ละกองทุนให้ได้สมาชิกที่ใกล้เคียงกัน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างวิจัย จำแนกตามตำบลและกองทุนหมู่บ้านในชนบท
อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2548

ลำดับ ที่	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง					
		ชื่อตำบล	จำนวน หมู่บ้าน ทั้งหมด	จำนวน. สมาชิก กทบ.	สัดส่วน กลุ่มตัวอย่าง ทั้งตำบล	หมู่บ้าน ที่ถูกสุ่ม	ชื่อกองทุน ที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง
1	ไม้เรียง	10	1,212	54	2	หนองหาด	27
					7	หนองม่วง	27
2	กะเปียด	5	578	26	2	คลองไซ	26
3	จันดี	5	233	11	1	ท่าสะท้อน	11
4	นาเกลือ	6	455	20	6	ท่ากะได	20
5	ห้วยปรือ	7	522	22	2	เหนือคลอง	22
6	นาแวง	12	1,115	50	1	คันโพธิ์	25
					7	ทุ่งกระจูด	25
7	ฉวาง	8	992	45	4	หนองบัว	22
					7	ปากน้ำ	23
8	นากะชะ	7	676	31	3	ยูงทอง	15
					7	โคกสมอ	16
9	ไสหรี	9	858	39	1	สวนจีน	19
					9	เพ็ญมิตร	20
10	ละอ้าย	14	1,547	70	3	เสลาใต้	23
					7	โคกยาง	23
					11	ไสควนแจ้	24
รวม		83	8,188	368	-	-	368

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาคำรา
แนวคิดทฤษฎี ผลงานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มี
ดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ นโยบายกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ โดยรวบรวมและเขียนคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ซึ่ง
แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

2.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของตัวแทนครอบครัวสมาชิก
ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพหลัก การรับรู้ถึงคุณค่า
ของกองทุนหมู่บ้าน และสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่
ประเภทครอบครัว ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภาระการ
เลี้ยงดูในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว

2.2.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัว
สมาชิก ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วน
ร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.2.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจั
ดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ ปัญหาอุปสรรค
และข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหาอุปสรรคและข้อ
เสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมี
ส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการประเมิน
ผล และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานพัฒนาชุมชน
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำความคิดเห็นจากผู้
เชี่ยวชาญไปปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.4 การทดลองใช้ แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองใช้ (try - out) กับ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ครอบครัว เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

2.5 จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ ผู้วิจัยปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการทดสอบ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยด้วยตนเอง โดยวิธีการสัมภาษณ์ตัวแทนครอบครัวหรือหัวหน้าครอบครัวที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช จำนวน 368 ครอบครัว ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่กรอกข้อมูลแล้วทั้งหมดจำนวน 368 ฉบับ มาจัดทำคู่มือลงรหัสข้อมูลแล้วนำข้อมูลที่ได้ไปทำการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท โดยการวิเคราะห์หาค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 ระดับการมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4.2.1 *เกณฑ์การให้คะแนน* คำถามแต่ละข้อจัดคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบท ว่ามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอยู่ในระดับใด ซึ่งมีทั้งหมด 4 ตัวเลือก โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงคำตอบเดียว ซึ่งการตอบในแต่ละระดับของการมีส่วนร่วมได้

แปลงเป็นระดับคะแนนโดยใช้มาตรวัดของลิเคอร์ท์ (อ้างในบุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ 2534:130-131) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้คือ

ระดับการมีส่วนร่วม	ระดับการให้คะแนน
มาก	3
ปานกลาง	2
น้อย	1
น้อยที่สุด	0

4.2.2 การแปลผลค่าเฉลี่ย แปลผลโดยจำแนกค่าเฉลี่ยออกเป็น 4 ระดับ คือ มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยใช้ช่วงค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ เบสท์ (Best 1977: 174) กำหนดการแปลผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การคำนวณช่วงค่าเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงค่าเฉลี่ย} &= (\text{คะแนนมากที่สุด} - \text{คะแนนน้อยที่สุด}) / \text{จำนวนช่วง} \\ &= (3-0) / 4 \\ &= 0.75 \end{aligned}$$

2) การแปลผลของค่าเฉลี่ย แปลผลเป็นรายด้านของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ดังนี้

- (1) ค่าเฉลี่ย 2.25-3.00 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก
- (2) ค่าเฉลี่ย 1.50-2.24 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง
- (3) ค่าเฉลี่ย 0.75-1.49 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย
- (4) ค่าเฉลี่ย 0.00-0.74 คะแนน หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับ น้อยที่สุด

4.3 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิก ตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้สถิติอ้างอิงเปรียบเทียบความแตกต่างดังนี้

1) กรณีเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย ด้วยการทดสอบ ที (t - test)

2) กรณีเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ด้วยการทดสอบ เอฟ (F-test)

4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน หากค่าความถี่และค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพหลัก การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน และสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ.ฉวาง

จ. นครศรีธรรมราช

ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	217	59.00
หญิง	151	41.00
รวม	368	100.00
อายุ		
30 ปี หรือน้อยกว่า	35	9.50
31 - 40 ปี	127	34.50
41 - 50 ปี	133	36.10
51 - 60 ปี	56	15.20
มากกว่า 60 ปี	17	4.60
รวม	368	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	151	41.00
มัธยมต้น	93	25.30
มัธยมปลาย	77	20.90
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	29	7.90
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	19	4.90
รวม	368	100.00
สถานภาพการสมรส		
โสด	38	10.30
สมรส	296	80.40
หม้าย/หย่า/แยก	34	9.20
รวม	368	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
เกษตรกร	278	75.50
ค้าขาย	56	15.20
รับจ้างทั่วไป	19	5.20
รับราชการ	15	4.10
รวม	368	100.00
การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน		
น้อย	17	4.60
ปานกลาง	181	49.20
มาก	170	46.20
รวม	368	100.00
สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน		
สมาชิกทั่วไป	275	74.70
กรรมการบริหาร	93	25.30
รวม	368	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.10 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 80.40 มีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรคิดเป็นร้อยละ 75.50 มีการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.20 และส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นสมาชิกทั่วไปคิดเป็นร้อยละ 74.70

1.2 ปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัว ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทอำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ประเภทครอบครัว ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัย

อยู่ในหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว การการเลี้ยงดูในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อ.ฉวาง จ.
นครศรีธรรมราช

ปัจจัยด้านครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	286	77.70
ครอบครัวขยาย	82	22.30
รวม	368	100.00
ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		
ต่ำกว่า 10 ปี	25	6.80
มากกว่า 10 ปี	343	93.20
รวม	368	100.00
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
1 - 4 คน	252	68.50
5 - 8 คน	116	31.50
รวม	368	100.00
การการเลี้ยงดูในครอบครัว		
ไม่มีการการเลี้ยงดู	103	28.00
มีการการเลี้ยงดู	265	72.00
รวม	368	100.00
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน		
5,000 - 10,000 บาท	114	31.00
มากกว่า 10,000 บาท	254	69.00
รวม	368	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวคิดเป็นร้อยละ 77.70 ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 93.20 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 1 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 72.00 และส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.00

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทอำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ซึ่งจำแนกกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวม และการมีส่วนร่วมในรายกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามกิจกรรมการมีส่วนร่วม ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ระดับการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท

กิจกรรม	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.65	0.85	ปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.43	0.94	น้อย
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.65	0.84	ปานกลาง
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.34	0.84	น้อย
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.14	0.96	ปานกลาง
รวม	1.64	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า การมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการจำแนกเป็นรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม พบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.43 และ 1.34 ตามลำดับ

2.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกเป็นรายกิจกรรม ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการประชุม หรือการประชุมสมาชิกกองทุน การให้ข้อมูลการดำเนินงานโครงการเงินกู้ และการให้ข้อมูลการประเมินผลโครงการเงินกู้ รายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การให้ข้อเสนอแนะในการประชุมหรือ การประชุมสมาชิกกองทุน	1.81	0.79	ปานกลาง
2. การให้ข้อมูลการดำเนินงานโครงการเงินกู้	1.67	0.84	ปานกลาง
3. การให้ข้อมูลการประเมินผลโครงการเงินกู้	1.49	0.94	น้อย
รวม	1.65	0.85	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบทโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการประเมินผลโครงการเงินกู้มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.49

2.3 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้ง กทบ. การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อพิจารณาโทษสมาชิกกองทุน และการมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท

กิจกรรมการมีส่วนร่วมตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.65	0.91	ปานกลาง
2. การประชุมเพื่อพิจารณาโทษสมาชิก	1.11	1.00	น้อย
3. การเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ	1.57	0.92	ปานกลาง
รวม	1.43	0.94	น้อย

จากตารางที่ 4.5 พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.43 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อพิจารณาโทษสมาชิก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.11

2.4 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมสมาชิกกองทุน การฝึกอบรมดูงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน การเสนอให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	2.02	0.85	ปานกลาง
2. การประชุม หรือการประชุมสมาชิก กทบ.	1.83	0.85	ปานกลาง
3. การฝึกอบรม/ดูงานที่เกี่ยวข้องกับ กทบ.	1.20	0.95	น้อย
4. การเสนอให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการและสมาชิก กทบ.	1.57	0.85	ปานกลาง
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ.	1.65	0.77	ปานกลาง
รวม	1.65	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.65 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมศึกษาดูงานเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.20

2.5 ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านใน ชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท
จำแนกตามกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามการ
ดำเนิน โครงการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนิน โครงการ
การเงินกู้ของสมาชิก และร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนิน
งานกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านใน
ชนบท

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้และการใช้จ่าย เงินกู้	1.69	0.82	ปานกลาง
2. เจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.58	0.81	ปานกลาง
3. ติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของสมาชิก	1.23	0.94	น้อย
4. ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/ จังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.	0.87	0.94	น้อย
รวม	1.34	0.84	น้อย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุน
หมู่บ้านในชนบท โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.34 และเมื่อพิจารณาการมีส่วน
ร่วมจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของ
สมาชิกและการมีส่วนร่วมร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 1.23 และ 0.87 ตามลำดับ

2.6 ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนี้คือการได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน และการได้รับการจัดสรรสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.07	0.91	ปานกลาง
2. การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ.	2.27	0.83	มาก
3. การได้รับการจัดสรรสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ.	2.09	0.96	ปานกลาง
รวม	2.14	0.96	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.14 และเมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมจำแนกเป็นรายกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27

ส่วนที่ 3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอดวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การวิจัยครั้งนี้ได้เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว และปัจจัย

ด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 7 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพหลัก การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน และสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านครอบครัว จำนวน 5 ตัวแปร คือ ประเภทครอบครัว ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว โดยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวม และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในรายการกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งแบ่งกิจกรรมการมีส่วนร่วมออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายการกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายการกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามรายการกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.1.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.63	0.81	1.67	0.89	0.477	0.634
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.44	0.90	1.46	1.00	0.259	0.796
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.65	0.80	1.67	0.90	0.189	0.850
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.35	0.85	1.33	0.91	-0.339	0.735
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.07	0.88	2.24	0.90	2.234	0.026
รวม	1.62	0.84	1.67	0.92	-0.231	0.823

จากตารางที่ 4.9 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.1.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ดังนี้คือ การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการประชุม หรือการประชุมภาคสมาชิก การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ รายละเอียดดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.78	0.75	1.85	0.84	0.830	0.407
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.70	0.81	1.63	0.88	-0.804	0.422
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้	1.45	0.92	1.54	0.96	0.968	0.334
รวม	1.63	0.81	1.67	0.89	0.477	0.634

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับเพศมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.1.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน						
บ้าน	1.65	0.88	1.66	0.97	0.129	0.897
2. การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก	1.07	0.94	1.18	1.07	1.038	0.300
3. การเสนอแนวทางเพื่อประกอบ การตัดสินใจ	1.59	0.88	1.55	0.96	-0.366	0.715
รวม	1.44	0.90	1.46	1.00	0.259	0.796

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบ การตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับเพศมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.1.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการ เงินกู้	2.00	0.81	2.05	0.91	0.453	0.651
2. การประชุมหรือการ ประชุมกับสมาชิก กทบ.	1.76	0.81	1.92	0.89	1.711	0.088
3. การฝึกอบรม ฐานที่เกี่ยวข้อง ข้องกับ กทบ.	1.24	0.91	1.15	1.00	-0.921	0.358
4. การให้ความคิดเห็นต่อ คณะกรรมการบริหารและ สมาชิก กทบ.	1.57	0.75	1.58	0.92	0.107	0.915
5. การประชาสัมพันธ์ข่าว สารเกี่ยวกับ กทบ.	1.66	0.73	1.64	0.82	-0.342	0.732
รวม	1.65	0.80	1.67	0.90	0.189	0.850

จากตารางที่ 4.12 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการ การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก การฝึกอบรมฐานที่เกี่ยวข้องกับ กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับเพศมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.1.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามเพศของตัวแทน
ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนินโครงการ การเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.69	0.81	1.70	0.83	0.101	0.920
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำ การส่งคืนเงินกู้	1.58	0.78	1.58	0.85	0.079	0.937
3. การติดตามการดำเนินโครงการ การเงินกู้ของสมาชิก	1.24	0.91	1.22	0.98	-0.212	0.832
4. ร่วมกับผู้ประสานงานระดับ อำเภอ/จังหวัด ประเมินผล การดำเนินงาน กทบ.	0.90	0.89	0.82	0.99	-0.826	0.409
รวม	1.35	0.85	1.33	0.91	-0.339	0.735

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการการเงินกู้และการ
ใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการการเงินกู้ของ
สมาชิก และร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.
ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับเพศมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัย
สำคัญ .05

3.1.6 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามเพศของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในรับผลประโยชน์ ตามเพศของตัวแทน
ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	เพศชาย		เพศหญิง		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.00	0.91	2.16	0.90	1.608	0.109
2. การได้รับเงินปันผลจากการ ดำเนินงาน กทบ.	2.15	0.84	2.45	0.78	3.544	0.000*
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	2.07	0.91	2.11	1.02	0.317	0.752
รวม	2.07	0.88	2.24	0.90	2.234	0.026

จากตารางที่ 4.14 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับเพศมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วน การได้กู้เงินจาก กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับเพศมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทน ครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท จำแนกตาม รายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.2.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามอายุ

กิจกรรม	30 ปี หรือน้อยกว่า		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	F	P-val
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. การมีส่วนร่วมใน การแลกเปลี่ยนข้อ มูล	1.54	0.54	1.65	0.83	1.72	0.87	1.50	0.86	1.92	0.97	1.395		0.235
2. การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	1.35	0.85	1.44	0.90	1.51	0.98	1.32	0.92	1.54	1.08	0.908		0.460
3. การมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติ	1.70	0.79	1.70	0.81	1.67	0.85	1.48	0.86	1.63	0.908	1.218		0.303
4. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	1.23	0.82	1.36	0.86	1.38	0.88	1.22	0.86	1.45	1.218	0.863		0.486
5. การมีส่วนร่วมใน การรับผลประโยชน์	2.26	0.85	2.16	0.86	2.13	0.91	2.03	0.97	2.13	0.378	0.378		0.824
รวม	1.61	0.77	1.66	0.85	1.68	0.90	1.51	0.89	2.89	1.00	0.346		0.843

จากตารางที่ 4.15 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอายุของตัวแทนครอบครัวมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุ

กิจกรรม	30 ปี หรือน้อยกว่า		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การแลกเปลี่ยนข้อมูล												
1. ให้ข้อเสนอแนะ	1.71	0.75	1.80	0.79	1.89	0.77	1.64	0.82	2.12	0.86	1.749	0.139
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงานของ กทบ.	1.57	0.07	1.72	0.78	1.70	0.90	1.48	0.83	1.94	0.97	1.417	0.228
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการ	1.34	0.80	1.43	0.93	1.59	0.95	1.38	0.95	1.71	1.10	1.181	0.319
รวม	1.54	0.54	1.65	0.83	1.72	0.87	1.50	0.86	1.92	0.97	1.395	0.235

จากตารางที่ 4.16 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลในการประเมินผล โครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอายุ มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	30 ปี หรือน้อยกว่า		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การตัดสินใจ												
1. การประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน	1.49	0.89	1.69	0.83	1.71	0.97	1.48	0.95	1.82	0.95	1.147	0.334
2. การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก	0.97	0.89	1.12	0.99	1.19	1.03	0.95	0.92	1.35	1.22	1.001	0.407
3. การเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ	1.60	0.77	1.52	0.89	1.64	0.96	1.54	0.91	1.47	1.07	0.361	0.836
รวม	1.35	0.85	1.44	0.90	1.51	0.98	1.32	0.92	1.54	1.08	0.908	0.460

จากตารางที่ 4.17 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอายุมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2.4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัว

กิจกรรม	30 ปี หรือน้อยกว่า		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การปฏิบัติ												
1. การเขียนและส่งโครง	1.86	0.77	2.16	0.81	2.02	0.88	1.88	0.83	1.88	1.05	1.680	0.154
การเงินกู้												
2. การประชุมหรือการ												
ประชุมกับสมาชิก												
กทบ.	2.00	0.84	1.88	0.78	1.85	0.86	1.45	0.87	2.18	0.81	4.232	0.002*
3. การฝึกอบรมดูงานที่												
เกี่ยวข้องกับ กทบ.	1.40	0.95	1.24	0.91	1.20	0.95	1.14	1.00	0.76	0.97	1.392	0.236
4. การให้ความคิดเห็นต่อ												
คณะกรรมการบริหาร												
และสมาชิก กทบ.	1.57	0.70	1.61	0.84	1.58	0.83	1.46	0.81	1.59	1.00	0.297	0.880
5. การประชาสัมพันธ์ข่าว												
สารเกี่ยวกับ กทบ.	1.63	0.69	1.64	0.75	1.72	0.76	1.50	0.81	1.76	0.90	0.937	0.442
รวม	1.70	0.79	1.70	0.81	1.67	0.85	1.48	0.86	1.63	0.94	1.218	0.303

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.18 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับอายุมีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การฝึกอบรมครูงานเกี่ยวกับ กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอายุมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัว

กิจกรรม	30 ปี หรือน้อยกว่า		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การประเมินผล												
1. ติดตามการดำเนินงานโครงการ												
การเงินกู้และการใช้จ่าย	1.69	0.72	1.69	0.80	1.72	0.84	1.63	0.82	1.65	1.00	0.150	0.963
การเงินกู้												
2. การเจรจาหรือให้คำ												
แนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.51	0.78	1.57	0.80	1.68	0.80	1.36	0.80	1.71	0.92	1.802	0.128
3. การติดตามการดำเนินงาน												
โครงการเงินกู้ของ	1.09	1.01	1.28	0.94	1.26	0.93	1.11	0.89	1.41	1.06	0.703	0.590
4. ร่วมกับคณะผู้												
ประสานงานระดับ												
อำเภอ/จังหวัดประเมิน												
ผลการดำเนินงาน	0.66	0.80	0.93	0.91	0.87	0.96	0.80	0.94	1.06	1.14	0.821	0.513
กทพ. เงินกู้												
รวม	1.23	0.82	1.36	0.86	1.38	0.88	1.22	0.86	1.45	1.03	0.863	0.486

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้และ การใช้จ่ายเงิน การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของ สมาชิกและ ร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอายุมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.2.6 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4-20 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอายุของตัวแทน

ครอบครัว

กิจกรรม	30 ปี หรือน้อยกว่า		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		มากกว่า 60 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การรับผลประโยชน์												
1. การได้เงินจาก												
กทบ.	2.26	0.89	2.09	0.88	2.03	0.93	2.00	0.95	2.06	0.90	0.526	0.717
2. การได้รับเงินปัน												
ผลจากการดำเนินงาน												
ของ กทบ.	2.29	0.79	2.31	0.78	2.24	0.85	2.21	0.91	2.35	0.93	0.241	0.915
3. การได้รับการจัด												
สรรเพื่อสวัสดิการใน												
ชุมชนจากรายได้ของ												
กทบ.	2.23	0.88	2.09	0.93	2.14	0.95	1.89	1.04	2.00	1.12	0.912	0.457
รวม	2.26	0.85	2.16	0.86	2.13	0.91	2.03	0.97	2.13	0.98	0.378	0.824

จากตารางที่ 4.20 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอายุของตัวแทนครอบครัว มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.3.1 การมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญา		ปริญาตรีขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.58	0.85	1.64	0.89	1.68	0.82	1.76	0.79	2.07	0.83	2.049	0.087
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.36	0.94	1.44	0.95	1.50	0.89	1.60	0.93	1.68	1.04	2.049	0.087
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.52	0.85	1.63	0.85	1.74	0.79	1.91	0.83	2.07	0.78	7.523	0.028*
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.30	0.89	1.32	0.88	1.39	0.86	1.38	0.84	1.51	0.81	0.451	0.772
5. การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อชุมชน	2.10	0.94	2.12	0.89	2.12	0.85	2.15	0.83	2.61	0.69	1.999	0.094
รวม	1.57	0.89	1.63	0.89	1.68	0.84	1.76	0.84	1.98	0.83	1.999	0.342

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตาราง 4.21 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนกิจกรรมการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.3.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การแลกเปลี่ยนข้อมูล												
1. ให้ข้อเสนอแนะในการประชุม/ประชาคม												
สมาชิก	1.72	0.78	1.82	0.81	1.86	0.76	1.93	0.80	2.17	0.79	1.645	0.162
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงานของ กทบ.	1.60	0.84	1.63	0.87	1.66	0.77	1.93	0.80	2.11	0.83	2.326	0.056
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการ												
เงินกู้	1.42	0.93	1.48	0.98	1.53	0.94	1.41	0.78	1.94	0.87	1.340	0.255
รวม	1.58	0.85	1.64	0.89	1.68	0.82	1.76	0.79	2.07	0.83	2.049	0.087

จากตารางที่ 4.22 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

**3.3.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของ
ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกอง
ทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.23**

ตารางที่ 4.23 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญา		ปริญาตรีขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การตัดสินใจ												
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.54	0.94	1.71	0.90	1.65	0.82	1.90	0.98	1.94	0.94	1.626	0.167
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	1.09	1.00	1.09	0.99	1.22	0.95	1.00	1.04	1.22	1.22	0.413	0.799
3. การเสนอแนวทาง												
ประกอบการตัดสินใจ	1.45	0.90	1.54	0.96	1.65	0.90	1.90	0.77	1.89	0.96	2.316	0.057
รวม	1.36	0.94	1.44	0.95	1.50	0.89	1.60	0.93	1.68	1.04	2.049	0.087

จากตารางที่ 4.23 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.3.4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกของหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	P-val
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การปฏิบัติ												
1. การเขียนและส่งโครง												
การเงินกู้	1.87	0.89	2.10	0.83	2.06	0.80	2.21	0.86	2.39	0.61	2.590	0.037 *
2. การประชาสัมพันธ์หรือการ ประชุมกับสมาชิก												
กทป.	1.68	0.87	1.87	0.81	1.88	0.76	2.00	0.93	2.33	0.84	3.253	0.012 *
3. การฝึกอบรม/ดูงานที่ เกี่ยวข้องกับ กทป.												
ที่เกี่ยวข้องกับ กทป.	1.03	0.92	1.03	0.97	1.47	0.84	1.62	0.90	1.67	1.03	6.307	0.000 *
4. การให้ความคิดเห็นต่อ คณะกรรมการบริหาร												
และสมาชิก กทป.	1.48	0.81	1.52	0.87	1.62	0.78	1.86	0.83	1.94	0.73	2.556	0.039 *
5. การประชาสัมพันธ์ข่าว สารเกี่ยวกับ กทป.												
สารเกี่ยวกับ กทป.	1.55	0.76	1.66	0.80	1.68	0.75	1.90	0.67	2.00	0.69	2.394	0.050 *
รวม	1.52	0.85	1.63	0.85	1.74	0.79	1.91	0.83	2.07	0.78	7.523	0.028*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.24 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ. การฝึกอบรมงานเกี่ยวกับ กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.3.5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ประถมศึกษาศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การประเมินผล												
1.ติดตามการดำเนินงานโครงการ												
การเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.65	0.86	1.69	0.82	1.77	0.79	1.55	0.69	1.94	0.73	0.907	0.460
2.การเจรจาหรือให้คำแนะนำ												
นำการส่งคืนเงินกู้	1.54	0.81	1.59	0.85	1.57	0.79	1.59	0.82	1.89	0.68	0.772	0.544
3.การติดตามการดำเนินงานโครงการเงินกู้ของสมาชิก	1.21	0.94	1.15	0.93	1.27	0.94	1.41	0.91	1.39	1.04	0.637	0.636
4.ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.	0.83	0.97	0.85	0.93	0.95	0.92	0.97	0.94	0.83	0.79	0.302	0.877
รวม	1.30	0.89	1.32	0.88	1.39	0.86	1.38	0.84	1.51	0.81	0.451	0.772

จากตารางที่ 4.25 พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้และ การใช้จ่ายเงิน การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของ สมาชิก และร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.3.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการศึกษา

กิจกรรม	ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		ปริญญาตรีขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การรับผลประโยชน์												
1. การได้เงินจาก												
กทบ.	1.97	0.95	2.12	0.85	2.09	0.89	1.97	0.98	2.67	0.59	2.578	0.037 *
2. การได้รับเงินปัน												
ผลจากการดำเนินงาน												
งานของ กทบ.	2.30	0.86	2.20	0.88	2.19	0.78	0.31	0.66	2.61	0.70	1.148	0.334
3. การได้รับการจัด												
สรรเพื่อสวัสดิการ												
ในชุมชนจากราย												
ได้ของ กทบ.	2.03	1.03	2.05	0.96	2.10	0.88	2.17	0.85	2.56	0.78	1.322	0.261
รวม	2.10	0.94	2.12	0.89	2.12	0.85	2.15	0.83	2.61	0.69	1.999	0.094

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.26 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษาของตัวแทนครอบครัวมีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ.และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระดับการศึกษา มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.4.1 การมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส

กิจกรรม	โสด		สมรส		ฝ่าย/หย่า/แยก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อ มูล	1.54	0.82	1.64	0.84	1.86	0.96	1.283	0.278
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.41	0.95	1.44	0.93	1.48	1.00	0.089	0.915
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.67	0.83	1.65	0.84	1.67	0.90	0.034	0.967
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.16	0.74	1.37	0.88	1.26	0.92	1.716	0.181
5. การมีส่วนร่วมในการรับผล ประโยชน์	2.10	0.84	2.15	0.89	2.08	1.00	0.202	0.817
รวม	1.57	0.83	1.65	0.87	1.67	0.95	0.116	0.891

จากตารางที่ 4.27 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.4.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส
รายละเอียดดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส

กิจกรรม	โสด		สมรส		ฝ่าย/หย่า/แยก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การแลกเปลี่ยนข้อมูล								
1. ให้ข้อเสนอแนะ	1.68	0.77	1.80	0.77	2.09	0.90	2.662	0.071
2. ให้ข้อมูลการค้าเงินงาน	1.63	0.79	1.66	0.83	1.79	0.95	0.425	0.654
3. ให้ข้อมูลการค้าเงินงานโครงการ เงินกู้	1.32	0.90	1.48	0.93	1.71	1.03	1.571	0.209
รวม	1.54	0.82	1.64	0.84	1.86	0.96	1.283	0.278

จากตารางที่ 4.28 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงานและ การให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการสมรส มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.4.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส รายละเอียดดังตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส

กิจกรรม	โสด		สมรส		ฝ่าย/หย่า/แยก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การตัดสินใจ								
1. การประชุมจัดตั้ง กองทุนหมู่บ้าน	1.61	1.03	1.65	0.89	1.74	0.99	0.189	0.828
2. การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก	1.11	1.03	1.12	0.99	1.06	1.04	0.062	0.940
3. การเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ	1.53	0.80	1.57	0.93	1.65	0.98	0.164	0.849
รวม	1.41	0.95	1.44	0.93	1.48	1.00	0.089	0.915

จากตารางที่ 4.29 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.4.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส

กิจกรรม	โสด		สมรส		ม่าย/หย่า/แยก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การปฏิบัติ								
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	1.95	0.80	2.02	0.85	2.09	0.90	0.249	0.780
2. การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ.	1.97	0.82	1.81	0.84	1.85	0.96	0.665	0.515
3. การฝึกอบรม/ดูงานที่เกี่ยวข้องกับ กทบ.	1.34	1.07	1.19	0.93	1.18	1.00	0.470	0.625
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.55	0.80	1.57	0.82	1.59	0.86	0.017	0.983
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ.	1.53	0.69	1.67	0.77	1.65	0.81	0.583	0.559
รวม	1.67	0.83	1.65	0.84	1.67	0.90	0.034	0.967

จากตารางที่ 4.30 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ. การฝึกอบรมงานเกี่ยวกับ กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 5 กิจกรรมตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.4.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส

กิจกรรม	โสด		สมรส		ฝ่าย/หย่า/แยก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การประเมินผล								
1.การติดตามการดำเนินงานโครงการเงินกู้								
และการใช้จ่ายเงินกู้	1.53	0.65	1.72	0.83	1.65	0.88	0.963	0.383
2.การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.42	0.64	1.60	0.81	1.56	0.96	0.849	0.429
3.การติดตามการดำเนินงานโครงการเงินกู้								
ของสมาชิก	0.95	0.87	1.27	0.94	1.24	0.99	1.962	0.142
4.ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.	0.74	0.83	0.92	0.95	0.62	0.85	1.980	0.140
รวม	1.16	0.74	1.37	0.88	1.26	0.92	1.716	0.181

จากตารางที่ 4.31 พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ และการใช้จ่ายเงิน การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ ของสมาชิกและ ร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการสมรสมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.4.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรสของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.32

ตารางที่ 4.32 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการสมรส

กิจกรรม	โสด		สมรส		ม่าย/หย่า/แยก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การรับผลประโยชน์								
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.13	0.88	2.06	0.91	2.06	0.92	0.103	0.902
2. การได้รับเงินเป็นผลจากการ ดำเนินงานของ กทบ.	2.13	0.78	2.28	0.82	2.35	0.95	0.720	0.488
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิ การในชุมชนจากรายได้ของ กทบ.	2.05	0.87	2.12	0.95	1.85	1.13	1.197	0.303
รวม	2.10	0.84	2.15	0.89	2.08	1.00	0.202	0.817

จากตารางที่ 4.32 พบว่าการมีส่วนร่วมในการ ได้กู้เงินจาก กทบ. การได้รับเงิน
ปีนผลจากการดำเนินงาน กทบ.และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ
กทบ. ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการสมรส มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตก
ต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัว แทนครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท
จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมี
ส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมี
ส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.5.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว

กิจกรรม	เกษตรกร		รับราชการ		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
1. การมีส่วนร่วมใน การแลกเปลี่ยนข้อ มูล	1.63	0.85	1.77	0.82	1.96	0.94	1.62	2.42	1.492	0.740
2. การมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	1.40	0.95	0.95	1.64	1.74	0.93	1.50	0.89	1.492	0.216
3. การมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติ	1.62	0.83	2.04	0.79	1.63	1.02	1.73	0.81	2.768	0.042*
4. การมีส่วนร่วมใน การประเมินผล	1.33	0.86	1.42	0.90	1.37	0.97	1.37	0.88	0.124	0.993
5. การมีส่วนร่วมใน การรับผล ประโยชน์	2.11	0.92	2.33	0.82	2.35	0.92	2.16	0.81	0.719	0.425
รวม	1.61	0.88	1.70	0.99	1.81	0.95	1.67	1.16	0.212	0.887

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.33 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว มีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวมีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.5.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว รายละเอียดดังตารางที่ 4.34

ตารางที่ 4.34 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัว
แทนครอบครัว

กิจกรรม	เกษตรกร		รับราชการ		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย		ค่าสถิติทดสอบ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val	
การแลกเปลี่ยนข้อมูล											
1. ให้ข้อเสนอแนะใน											
การประชุม/ประชา											
คมสมาชิก	1.78	0.78	1.94	0.77	2.21	0.85	1.78	0.77	1.911	0.127	
2. ให้ข้อมูลการดำเนิน											
งาน	1.65	0.85	1.88	0.81	2.00	0.88	1.59	0.77	1.505	0.213	
3. ให้ข้อมูลการดำเนิน											
งานโครงการเงินกู้	1.47	0.94	1.50	0.89	1.68	1.11	1.50	0.88	0.316	0.814	
รวม	1.63	0.85	1.77	0.82	1.96	0.94	1.62	2.42	1.492	0.740	

จากตารางที่ 4.34 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงานและ การให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ไม่แตกต่างกันระดับความมีนัยสำคัญ .05

**3.5.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพของตัวแทนครอบครัว
สมาชิก** รายละเอียดดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวเองแยกย่อย

ครัว

กิจกรรม	เกษตรกร		รับราชการ		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การตัดสินใจ										
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.60	0.92	1.88	0.89	2.11	0.81	1.72	0.90	2.334	0.074
2. การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก	1.10	1.02	1.31	1.08	1.16	0.90	1.11	0.92	0.239	0.869
3. การเสนอแนวทางเพื่อประกอบกิจการตัดสินใจ	1.52	0.92	1.75	0.77	1.95	1.08	1.67	0.85	1.814	0.144
รวม	1.40	0.95	0.95	1.64	1.74	0.93	1.50	0.89	1.492	0.216

จากตารางที่ 4.35 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.5.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพของตัวแทนครอบครัว

กิจกรรม	เกษตรกร		รับราชการ		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		F
การปฏิบัติ										
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	2.00	0.85	2.31	0.79	2.00	1.11	2.07	0.75	0.776	0.508
2. การประชุมหรือการประชุม กับสมาชิก กทบ.	1.78	0.85	2.13	0.89	1.89	0.99	1.94	0.76	1.284	0.280
3. การฝึกอบรม/ดูงานที่เกี่ยวข้อง กับ กทบ.	1.15	0.93	1.75	0.93	0.95	1.08	1.41	0.94	3.474	0.016 *
4. ให้ความคิดเห็นต่อคณะ กรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.53	0.81	2.13	0.62	1.68	1.00	1.59	0.84	2.864	0.037 *
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เกี่ยวกับ กทบ.	1.64	0.75	1.88	0.72	1.63	0.96	1.67	0.78	0.492	0.688
รวม	1.62	0.83	2.04	0.79	1.63	1.02	1.73	0.81	2.768	0.042 *

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.36 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวมีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาจำแนกตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่าการมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมงานเกี่ยวกับ กทบ. และการมีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวข้องกับอาชีพ มีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.5.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.37

ตารางที่ 4.37 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกของหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวเองแทนครอบครัว

กิจกรรม	เกษตรกร		รับราชการ		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การประเมินผล										
1. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.67	0.82	1.94	0.77	1.74	0.87	1.72	0.79	0.613	0.607
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.55	0.79	1.69	0.79	1.74	0.99	1.63	0.85	0.510	0.675
3. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิก	1.23	0.92	1.25	1.00	1.26	1.15	1.22	0.95	0.011	0.998
4. ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัด										
ประเมินผลการดำเนินงาน	0.87	0.94	0.81	1.05	0.74	0.87	0.94	0.94	0.261	0.853
กทป.										
รวม	1.33	0.86	1.42	0.90	1.37	0.97	1.37	0.88	0.124	0.993

จากตารางที่ 4.37 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ และการใช้จ่ายเงิน การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ ของสมาชิก และร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.5.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.38

ตารางที่ 4.38 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคมของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัว

กิจกรรม	เกษตรกร		รับราชการ		รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การรับผิดชอบต่อสังคม										
1. การได้เงินจาก กทบ.	2.03	0.92	2.25	0.86	2.16	1.07	2.19	0.83	0.747	0.524
2. การได้รับเงินเป็นผลจาก การค้าเงินของ กทบ.	2.27	0.85	2.38	0.81	2.63	0.76	2.15	0.74	1.687	0.169
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	2.05	0.99	2.38	0.81	2.26	0.93	2.15	0.86	0.933	0.425
รวม	2.11	0.92	2.33	0.82	2.35	0.92	2.16	0.81	0.719	0.090

จากตารางที่ 4.38 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับอาชีพหลักของตัวแทนครอบครัวมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.6.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.39

ตารางที่ 4.39 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการรับรู้ถึงคุณค่า กทพ.

กิจกรรม	น้อย		ปานกลาง		มาก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.52	1.07	1.44	0.75	1.89	0.87	16.745	0.000*
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.33	0.99	1.26	0.84	1.65	0.99	12.035	0.000*
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.35	1.06	1.51	0.79	1.83	0.84	14.655	0.000*
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.17	1.13	1.21	0.79	1.50	0.90	8.904	0.000*
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	1.84	1.15	2.02	0.89	2.29	0.84	7.853	0.000*
รวม	1.44	1.08	1.48	0.81	1.83	0.88	6.423	0.011*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.39 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.6.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.40

ตารางที่ 4.40 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิกของหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการรับรู้ถึงคุณค่าทพบ.

กิจกรรม	น้อย		ปานกลาง		มาก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การแลกเปลี่ยนข้อมูล								
1. ให้ข้อเสนอแนะในการประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.76	1.09	1.61	0.69	2.03	0.80	13.053	0.000 *
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.41	1.00	1.44	0.74	1.94	0.84	17.960	0.000 *
3. ให้ข้อมูลการดำเนินงานโครงการเงินกู้	1.41	1.12	1.27	0.83	1.72	0.97	10.855	0.000 *
รวม	1.52	1.07	1.44	0.75	1.89	0.87	16.745	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.40 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลในการประเมินผล โครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.6.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.41

ตารางที่ 4.41 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการรับรู้ถึงคุณค่า

กทป.

กิจกรรม	น้อย		ปานกลาง		มาก		ค่าสถิติทดสอบ	P-val
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
การตัดสินใจ								
1. การประชุมจัดตั้ง กองทุนหมู่บ้าน	1.59	0.94	1.49	0.83	1.84	0.96	6.906	0.001 *
2. การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก	0.76	1.03	0.94	0.86	1.34	1.09	8.322	0.000 *
3. การเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ	1.65	1.00	1.35	0.85	1.79	0.92	10.733	0.000 *
รวม	1.33	0.99	1.26	0.84	1.65	0.99	12.035	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.41 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน การร่วมพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.6.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.42

ตารางที่ 4.42 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกของหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการรับรู้ถึงคุณค่า

กทป.

กิจกรรม	น้อย		ปานกลาง		มาก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val.
การปฏิบัติ								
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	1.53	1.07	1.93	0.82	2.17	0.83	6.743	0.001 *
2. การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทป.	1.47	0.87	1.65	0.79	2.05	0.85	12.163	0.000*
3. การฝึกอบรม/งานที่เกี่ยวข้องกับ กทป.	0.88	1.32	1.09	0.89	1.35	0.94	4.515	0.012 *
4. ให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหาร และสมาชิก กทป.	1.35	1.11	1.40	0.75	1.77	0.82	9.819	0.000 *
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทป.	1.53	0.94	1.49	0.70	1.84	0.77	9.458	0.000 *
รวม	1.35	1.06	1.51	0.79	1.83	0.84	14.655	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.42 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่ง โครงการเงินกู้ การประชาคมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ.การฝึกอบรมดูงานเกี่ยวกับ กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกันที่ระดับความ มีนัยสำคัญ .05

3.6.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.43

ตารางที่ 4.43 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกของหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการรับรู้ถึงคุณค่า กทป.

กิจกรรม	น้อย		ปานกลาง		มาก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การประเมินผล								
1. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และ การใช้เงินกู้	1.53	1.01	1.58	0.79	1.82	0.81	4.318	0.014 *
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.47	1.01	1.43	0.69	1.75	0.87	7.094	0.001 *
3. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของ สมาชิก	1.06	1.34	1.06	0.86	1.44	0.94	7.761	0.001 *
4. ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/ จังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทป.	0.65	1.17	0.77	0.84	1.00	0.99	3.234	0.041 *
รวม	1.17	1.13	1.21	0.79	1.50	0.90	8.904	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.43 พบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ และการใช้จ่ายเงิน การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ ของสมาชิกและ ร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.6.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้านของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.44

ตารางที่ 4.44 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระดับการรับรู้ถึงคุณค่า กทบ.

กิจกรรม	น้อย		ปานกลาง		มาก		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	F	P-val
การรับผลประโยชน์								
1. การได้เงินจาก กทบ.	1.82	1.24	1.97	0.88	2.20	0.89	3.577	0.029 *
2. การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงานของ กทบ.	2.12	1.11	2.21	0.82	2.35	0.81	1.614	0.210
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ.	1.59	1.12	1.90	0.99	2.34	0.84	12.664	0.000 *
รวม	1.84	1.15	2.02	0.89	2.29	0.84	7.853	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.44 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. การได้รับเงินปีนผลจากการดำเนินงาน กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.7 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายการกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านของตัวแทนครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายการกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในชนบท จำแนกตามรายการกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.7.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.45

ตารางที่ 4.45 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	สมาชิกทั่วไป		กรรมการบริหาร		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.45	0.76	2.26	0.82	-9.769	0.000**
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.24	0.85	2.04	0.92	-9.839	0.000*
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.49	0.78	2.13	0.84	-9.521	0.000*
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.14	0.74	1.93	0.93	-10.548	0.000*
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.06	0.91	2.36	0.83	-3.459	0.001*
รวม	1.47	0.80	2.14	0.86	-3.771	0.005*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.45 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

3.7.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.46

ตารางที่ 4.46 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	สมาชิกทั่วไป		กรรมการบริหาร		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.64	0.72	2.33	0.74	-7.974	0.000*
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.47	0.75	2.27	0.81	-8.744	0.000*
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้	1.25	0.82	2.19	0.91	-9.365	0.000*
รวม	1.45	0.76	2.26	0.82	-9.769	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.46 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูลการดำเนินงาน และ ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.7.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.47

ตารางที่ 4.47 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	สมาชิกทั่วไป		กรรมการบริหาร		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.47	0.87	2.20	0.82	-7.168	0.000*
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	0.92	0.88	1.69	1.09	-6.804	0.000*
3. การเสนอแนวทางประกอบ การตัดสินใจ	1.35	0.82	2.24	0.85	-8.935	0.000*
รวม	1.24	0.85	2.04	0.92	-9.839	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.47 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้ง กทบ. การพิจารณาโทษสมาชิกและ การเสนอแนวทางประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.7.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.48

ตารางที่ 4.48 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามสถานภาพการเป็นสมาชิก
กองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	สมาชิกทั่วไป		กรรมการบริหาร		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	1.90	0.83	2.39	0.81	-4.939	0.000*
2. การประชุมหรือการประชุม กับสมาชิก กทบ.	1.69	0.81	2.25	0.80	-5.760	0.000*
3. การฝึกอบรม/ดูงานที่เกี่ยวข้อง กับ กทบ.	1.02	0.86	1.73	0.99	-6.596	0.000*
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะ กรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.38	0.72	2.14	0.85	-8.425	0.000*
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยว กับ กทบ.	1.49	0.69	2.14	0.77	-7.633	0.000*
รวม	1.49	0.78	2.13	0.84	-9.521	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.48 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ. การฝึกอบรม/ดูงานที่เกี่ยวข้องกับกทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับกทบ. ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.7.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.49

ตารางที่ 4.49 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	สมาชิกทั่วไป		กรรมการบริหาร		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.53	0.73	2.17	0.88	-7.00	0.000*
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.37	0.69	2.20	0.82	-9.659	0.000*
3. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิก	0.95	0.77	2.06	0.89	-11.558	0.000*
4. ร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัดประเมินผล การดำเนินงาน กทบ.	0.72	0.80	1.32	1.14	-5.618	0.000*
รวม	1.14	0.74	1.93	0.93	-10.548	0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.49 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิกและ ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.7.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามสถานภาพการเป็นสมาชิกกอง
ทุนหมู่บ้านของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.50

ตารางที่ 4.50 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามสถานภาพการ
เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

กิจกรรม	สมาชิกทั่วไป		กรรมการบริหาร		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.02	0.93	2.22	0.85	-1.811	0.071
2. การได้รับเงินปันผลจากการ ดำเนินงาน กทบ.	2.19	0.85	2.51	0.72	-3.179	0.002*
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	1.99	0.95	2.37	0.94	-3.286	0.001*
รวม	2.06	0.91	2.36	0.83	-3.459	0.001*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.50 พบว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. และกิจกรรมการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรมตัวแปรเกี่ยวกับสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.8 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามปัจจัยด้านครอบครัว

กรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.8.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ตามประเภทครอบครัว รายละเอียดดังตารางที่ 4.51

ตารางที่ 4.51 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามประเภทครอบครัว

กิจกรรม	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.63	0.85	1.72	0.87	0.963	0.336
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.44	0.94	1.45	0.91	0.091	0.928
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.64	0.84	1.69	0.87	0.666	0.506
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.37	0.88	1.23	0.84	-1.465	0.114
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.12	0.90	2.22	0.92	0.865	0.388
รวม	1.64	0.88	1.66	0.88	-0.123	0.905

จากตารางที่ 4.51 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัวมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.8.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามประเภทครอบครัวของครอบครัว
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.52

ตารางที่ 4.52 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามประเภทครอบครัว

กิจกรรม	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการ ประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.79	0.78	1.88	0.81	0.854	0.394
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.64	0.84	1.77	0.84	1.192	0.134
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผล โครงการเงินกู้	1.48	0.93	1.52	0.96	0.416	0.678
รวม	1.63	0.85	1.72	0.87	0.963	0.336

จากตารางที่ 4.52 พบว่า การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงานและ การให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัวมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.8.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามประเภทครอบครัวของครอบครัว
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.53

ตารางที่ 4.53 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามประเภทครอบครัว

กิจกรรม	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.63	0.90	1.74	0.94	1.003	0.317
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	1.13	1.03	1.06	0.88	-0.547	0.585
3. การเสนอแนวทางประกอบ การตัดสินใจ	1.57	0.91	1.57	0.93	0.028	0.978
รวม	1.44	0.94	1.45	0.91	0.091	0.928

จากตารางที่ 4.53 พบว่า การมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้ง กทบ.การพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ 0.5

3.8.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามประเภทครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.54

ตารางที่ 4.54 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามประเภทครอบครัว

กิจกรรม	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	2.01	0.85	2.05	0.84	0.326	0.745
2. การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ.	1.80	0.85	1.94	0.84	1.341	0.181
3. การฝึกอบรม/ดูงาน ที่เกี่ยวข้อง กับ กทบ.	1.19	0.94	1.24	0.98	0.464	0.643
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.57	0.81	1.56	0.86	-0.121	0.904
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ.	1.65	0.75	1.67	0.83	0.248	0.804
รวม	1.64	0.84	1.69	0.87	0.666	0.506

จากตารางที่ 4.54 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ การฝึกอบรมศึกษาดูงาน การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหาร และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัว มีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.8.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามประเภทครอบครัวของครอบครัว
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.55

ตารางที่ 4.55 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามประเภทครอบครัว

กิจกรรม	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนินโครงการ การเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.69	0.82	1.68	0.80	-0.092	0.927
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำ การส่งคืนเงินกู้	1.58	0.80	1.56	0.83	-0.226	0.821
3. การติดตามการดำเนินโครงการ การเงินกู้ของสมาชิก	1.28	0.94	1.06	0.91	-1.867	0.063
4. ร่วมกับผู้ประสานงานระดับ อำเภอ/จังหวัดประเมินผล การดำเนินงาน กทบ.	0.93	0.95	0.65	0.85	-2.466	0.014*
รวม	1.37	0.88	1.23	0.84	-1.465	0.144

* มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 4.55 พบว่าการมีส่วนร่วมในการร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัวมีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ และการติดตามการดำเนินโครงการการเงินกู้ของสมาชิก ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัวมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

**3.8.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามประเภทครอบครัวของครอบครัว
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน** รายละเอียดดังตารางที่ 4.56
ตารางที่ 4.56 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามประเภทครอบครัว

กิจกรรม	ครอบครัวเดี่ยว		ครอบครัวขยาย		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.02	0.91	2.23	0.98	1.857	0.064
2. การได้รับเงินปันผลจากการ ดำเนินงาน กทบ.	2.26	0.83	2.32	0.83	0.561	0.575
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	2.08	0.96	2.11	0.97	0.244	0.807
รวม	2.12	0.90	2.22	0.92	0.865	0.388

จากตารางที่ 4.56 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับประเภทครอบครัว มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับมีนัยสำคัญ .05

**3.9 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน**

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.9.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
รายละเอียดดังตารางที่ 4.57

ตารางที่ 4.57 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

กิจกรรม	ต่ำกว่า10 ปี		มากกว่า10 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.85	1.10	1.64	0.83	1.845	0.066
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.44	0.94	1.45	0.91	0.091	0.928
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.64	0.84	1.69	0.87	0.666	0.506
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.37	0.88	1.23	0.84	-1.465	0.144
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.12	0.90	2.22	0.92	0.865	0.388
รวม	1.68	0.93	1.64	0.87	0.177	0.864

จากตารางที่ 4.57 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.9.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.58

ตารางที่ 4.58 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามระยะเวลาที่
ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

กิจกรรม	ต่ำกว่า10ปี		มากกว่า10ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการ ประชุม/ประชาคมสมาชิก	2.08	0.95	1.79	0.77	1.762	0.079
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.80	1.15	1.66	0.81	0.796	0.426
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผล โครงการเงินกู้	1.68	1.22	1.47	0.91	1.071	0.285
รวม	1.85	1.10	1.64	0.83	1.845	0.066

จากตารางที่ 4.58 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ การให้ข้อมูลการดำเนินงานและ การให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.9.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.59

ตารางที่ 4.59 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

กิจกรรม	ต่ำกว่า10ปี		มากกว่า10ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.96	1.06	1.63	0.90	1.738	0.083
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	1.16	1.18	1.11	0.98	0.238	0.812
3. การเสนอแนวทางประกอบ การตัดสินใจ	1.64	1.22	1.57	0.89	0.391	0.696
รวม	1.58	1.15	1.43	0.92	0.564	0.573

จากตารางที่ 4.59 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้ง กทบ. การพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.9.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.60

ตารางที่ 4.60 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

กิจกรรม	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	2.40	0.76	1.99	0.85	2.315	0.021*
2. การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ.	1.92	1.12	1.82	0.82	0.558	0.577
3. การฝึกอบรม/ดูงาน ที่เกี่ยวข้อง ข้องกับ กทบ.	1.32	1.07	1.19	0.94	0.650	0.516
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.64	0.86	1.57	0.82	0.436	0.663
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เกี่ยวกับ กทบ.	1.72	0.74	1.65	0.77	0.458	0.647
รวม	1.80	0.91	1.64	0.84	1.400	0.162

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.60 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการประชุมหรือการประชุมสมาชิก กทบ. การฝึกอบรมศึกษาแรงงาน การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการและสมาชิก กทบ. และ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.9.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.61

ตารางที่ 4.61 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

กิจกรรม	ต่ำกว่า 10 ปี		มากกว่า 10 ปี		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.72	0.94	1.69	0.81	0.189	0.850
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.72	0.89	1.57	0.80	0.905	0.366
3. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิก	1.36	1.15	1.22	0.92	0.711	0.477
4. ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.	1.04	1.06	0.86	0.93	0.943	0.347
รวม	1.46	1.01	1.33	0.87	0.871	0.384

จากตารางที่ 4.61 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิกและ ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.

ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.9.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.62

ตารางที่ 4.62 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

กิจกรรม	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปี ขึ้นไป		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.24	0.83	2.06	0.91	0.980	0.328
2. การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ.	2.64	0.64	2.24	0.84	2.311	0.021*
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ.	2.32	0.95	2.07	0.96	1.260	0.208
รวม	2.40	0.80	2.12	0.90	1.640	0.102

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.62 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.10 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.10.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว รายละเอียดดังตารางที่ 4.63

ตารางที่ 4.63 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

กิจกรรม	1 - 4 คน		5 - 8 คน		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.62	0.84	1.72	0.88	-1.131	0.259
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.45	0.91	1.44	0.99	0.193	0.847
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.65	0.82	1.64	0.89	0.088	0.930
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.35	0.86	1.32	0.91	0.141	0.888
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.20	0.89	2.15	0.91	0.284	0.777
รวม	1.65	0.86	1.65	0.91	0.000	1.000

จากตารางที่ 4.63 พบว่าคณาจารย์รวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับมีนัยสำคัญ .05

3.10.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.64

ตารางที่ 4.64 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

กิจกรรม	1 - 4 คน		5 - 8 คน		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.77	0.77	1.90	0.82	-1.389	0.166
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.64	0.84	1.74	0.84	1.093	0.276
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้	1.47	0.91	1.53	1.00	-0.548	0.584
รวม	1.62	0.84	1.72	0.88	-1.131	0.259

จากตารางที่ 4.64 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูลการดำเนินงาน และ ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.10.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.65

ตารางที่ 4.65 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในตัดสินใจตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

กิจกรรม	1 - 4 คน		5 - 8 คน		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.61	0.90	1.75	0.93	-1.359	0.175
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	1.14	0.99	1.05	1.01	0.814	0.416
3. การเสนอแนวทางประกอบ การตัดสินใจ	1.60	0.86	1.52	1.03	0.758	0.449
รวม	1.45	0.91	1.44	0.99	0.193	0.847

จากตารางที่ 4.65 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้ง กทบ. การพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางประกอบการตัดสินใจทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.10.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.66

ตารางที่ 4.66 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

กิจกรรม	1 - 4 คน		5 - 8 คน		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	1.98	0.84	2.10	0.87	-1.251	0.212
2. การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ.	1.79	0.84	1.92	0.85	-1.444	0.150
3. การฝึกอบรม/ดูงาน ที่เกี่ยวข้อง กับ กทบ.	1.27	0.91	1.05	1.02	2.062	0.040*
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.60	0.80	1.52	0.88	0.845	0.399
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ.	1.65	0.72	1.65	0.86	0.095	0.924
รวม	1.65	0.82	1.64	0.89	0.088	0.930

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.66 พบว่า การมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้องกับ กทบ.ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีส่วนร่วมในการปฏิบัติแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิกทั่วไป และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.10.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.67

ตารางที่ 4.67 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว

กิจกรรม	1 - 4 คน		5 - 8 คน		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.68	0.80	1.72	0.85	-0.403	0.687
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้	1.57	0.77	1.59	0.88	-0.258	0.797
3. การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิก	1.26	0.93	1.17	0.95	0.812	0.418
4. ร่วมกับผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ.	0.89	0.92	0.83	0.98	0.583	0.560
รวม	1.35	0.86	1.32	0.91	0.141	0.888

จากตารางที่ 4.67 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิกและ ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

**3.10.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.68**

ตารางที่ 4.68 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามจำนวนสมาชิกใน
ครอบครัว

กิจกรรม	1 - 4 คน		5 - 8 คน		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.26	0.91	2.09	0.92	-0.261	0.794
2. การได้รับเงินปันผลจากการ ดำเนินงาน กทบ.	2.25	0.85	2.31	0.80	-0.605	0.546
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	2.10	0.93	2.06	1.02	0.361	0.718
รวม	2.20	0.89	2.15	0.91	0.284	0.777

จากตารางที่ 4.68 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. การได้รับเงินปันผล
จากการดำเนินงาน กทบ. และการได้รับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ.
ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่
แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

**3.11 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามภาระการเลี้ยงดู
ในครอบครัว**

เปรียบเทียบการมีส่วนร่วม โดยภาพรวม และรายกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหาร
จัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านใน
ชนบท จำแนกตามรายกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.11.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว
ตารางที่ 4.69 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน โดยภาพรวม ตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว

กิจกรรม	มีภาวะเลี้ยงดู		ไม่มีภาวะเลี้ยงดู		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.68	0.86	1.59	0.83	-1.123	0.262
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.48	0.94	1.33	0.94	-1.157	0.118
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.66	0.85	1.64	0.84	0.236	0.744
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.36	0.89	1.29	0.84	-1.012	0.312
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.19	0.88	2.02	0.91	-1.963	0.050*
รวม	1.67	0.88	1.57	0.87	0.518	0.619

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.69 พบว่า โดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตัวแปรเกี่ยวกับภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว มีส่วนร่วมแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.11.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.70

ตารางที่ 4.70 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามภาวะการเลี้ยงดู
ในครอบครัว

กิจกรรม	มีภาวะเลี้ยงดู		ไม่มีภาวะเลี้ยงดู		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการ ประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.84	0.80	1.74	0.77	-1.133	0.285
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.70	0.83	1.59	0.86	-1.128	0.260
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผล โครงการเงินกู้	1.51	0.96	1.44	0.87	-0.632	0.528
รวม	1.68	0.86	1.59	0.83	-1.123	0.262

จากตารางที่ 4.70 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูลการดำเนินงาน
และ ให้ข้อมูลในการประเมินผล โครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับภาวะการเลี้ยงดูใน
ครอบครัวมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.11.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.71

ตารางที่ 4.71 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว

กิจกรรม	มีภาระเลี้ยงดู		ไม่มีภาระเลี้ยงดู		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.71	0.89	1.51	0.96	-1.846	0.066
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	1.17	1.01	0.96	0.96	-1.840	0.067
3. การเสนอแนวทางประกอบ การตัดสินใจ	1.58	0.92	1.53	0.92	-0.478	0.633
รวม	1.48	0.94	1.33	0.94	-1.157	0.118

จากตารางที่ 4.71 พบว่าการมีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้ง กทบ. การพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางประกอบตัดสินใจทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับภาระการเลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.11.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.72

ตารางที่ 4.72 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว

กิจกรรม	มีภาวะเลี้ยงดู		ไม่มีภาวะเลี้ยงดู		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการเงินกู้	2.03	0.84	2.00	0.89	-0.305	0.760
2. การประชุมหรือการปรึกษากับสมาชิก กทบ.	1.86	0.84	1.75	0.85	-1.150	0.251
3. การฝึกอบรม/ดูงาน ที่เกี่ยวข้อง กับ กทบ.	1.20	0.95	1.21	0.96	0.158	0.875
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ.	1.57	0.84	1.56	0.78	-0.110	0.913
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ.	1.64	0.79	1.68	0.72	0.428	0.669
รวม	1.66	0.85	1.64	0.84	0.236	0.744

จากตารางที่ 4.72 พบว่า การมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการปรึกษากับสมาชิก กทบ. การฝึกอบรมหรือการศึกษาดูงาน การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และ การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว มีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.11.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.73

ตารางที่ 4.73 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัว

กิจกรรม	มีภาวะเลี้ยงดู		ไม่มีภาวะเลี้ยงดู		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนิน โครงการ เงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.68	0.82	1.71	0.82	0.271	0.787
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำการ ส่งคืนเงินกู้	1.61	0.83	1.50	0.75	-1.095	0.274
3. การติดตามการดำเนิน โครงการ เงินกู้ของสมาชิก	1.26	0.96	1.15	0.89	-1.088	0.277
4. ร่วมกับผู้ประสานงาน ระดับ อำเภอ/จังหวัดประเมินผลการ ดำเนินงาน กทบ.	0.90	0.95	0.79	0.90	-1.062	0.289
รวม	1.36	0.89	1.29	0.84	-1.012	0.312

จากตารางที่ 4.73 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของสมาชิกและ ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับภาวะการเลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.11.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว
สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.74

ตารางที่ 4.74 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามภาระการเลี้ยงดู
ในครอบครัว

กิจกรรม	มีภาระเลี้ยงดู		ไม่มีภาระเลี้ยงดู		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.11	0.89	1.95	0.95	-1.535	0.126
2. การได้รับเงินปันผลจากการ ดำเนินงาน กทบ.	2.33	0.80	2.13	0.88	-2.107	0.036*
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	2.13	0.97	1.98	0.92	-1.329	0.185
รวม	2.19	0.88	2.02	0.91	-1.963	0.050*

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.74 พบว่า การมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน
กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับภาระการเลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์แตกต่างกันที่
ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. และการได้รับการจัดสรร
เพื่อสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับภาระการเลี้ยงดูในครอบ
ครัวมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.12 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวม และรายกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการ
บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามรายได้ของครอบ
ครัว

การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3.12.1 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านตามรายได้ของครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.75

ตารางที่ 4.75 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรม	5,000-10,000บาท		มากกว่า10,000บาท		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล	1.66	0.95	1.65	0.80	0.332	0.743
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	1.49	0.99	1.42	0.91	0.658	0.511
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	1.66	0.92	1.65	0.80	0.042	0.966
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	1.29	0.96	1.36	0.83	-0.862	0.389
5. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	2.26	0.95	2.08	0.86	1.832	0.068
รวม	1.67	0.95	1.63	0.84	0.195	0.851

จากตารางที่ 4.75 พบว่าโดยภาพรวมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้ง 5 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.12.2 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามรายได้ของครอบครัว
รายละเอียดดังตารางที่ 4.76

ตารางที่ 4.76 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรม	5,000-10,000บาท		มากกว่า10,000บาท		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. ให้ข้อเสนอแนะในการประชุม/ประชาคมสมาชิก	1.82	0.91	1.81	0.73	0.054	0.957
2. ให้ข้อมูลการดำเนินงาน	1.67	0.89	1.67	0.81	0.069	0.954
3. ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้	1.49	1.06	1.48	0.88	0.066	0.947
รวม	1.66	0.95	1.65	0.80	0.332	0.743

จากตารางที่ 4.76 พบว่าการมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูลการดำเนินงาน และ ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.12.3 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของ
 ครอบครัวยุทธศาสตร์กองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามรายได้ของครอบครัว รายละเอียดดังตารางที่ 4.77

ตารางที่ 4.77 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรม	5,000-10,000บาท		มากกว่า10,000บาท		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การประชุมจัดตั้ง กทบ.	1.75	0.93	1.61	0.90	1.280	0.201
2. การพิจารณาโทษสมาชิก	1.17	1.06	1.09	0.97	0.676	0.499
3. การเสนอแนวทางประกอบ การตัดสินใจ	1.57	1.00	1.57	0.88	-0.007	0.995
รวม	1.49	0.99	1.42	0.91	0.658	0.511

จากตารางที่ 4.77 พบว่า การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ให้ข้อมูลการดำเนินงานและ ให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ ทั้ง 3 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว มีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.12.4 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของ
 ครอบครัวยุคใหม่ในชนบท ตามรายได้ของครอบครัวยุคใหม่
 รายละเอียดดังตารางที่ 4.78

ตารางที่ 4.78 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรม	5,000-10,000บาท		มากกว่า10,000บาท		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การเขียนและส่งโครงการ เงินกู้	2.19	0.88	1.94	0.83	2.606	0.010*
2. การประชุมหรือการ ประชุมกับสมาชิก กทบ.	1.89	0.92	1.80	0.81	0.869	0.386
3. การฝึกอบรม/คูงาน ที่เกี่ยวข้อง กับ กทบ.	1.07	1.03	1.26	0.90	-1.782	0.076
4. การให้ความคิดเห็นต่อคณะ กรรมการบริหารและ สมาชิก กทบ.	1.53	0.93	1.59	0.77	-0.692	0.489
5. การประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เกี่ยวกับ กทบ.	1.63	0.84	1.66	0.73	-0.345	0.730
รวม	1.66	0.92	1.65	0.80	0.042	0.966

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.78 พบว่าการมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว มีส่วนร่วมในการการเขียนและส่งโครงการเงินกู้ แตกต่างกันในระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก กทบ การฝึกอบรม/คูงานที่เกี่ยวข้องกับ กทบ. การให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหารและสมาชิก กทบ. และการมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ทั้ง 4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว มีส่วนร่วมในการปฏิบัติไม่แตกต่างกันในระดับความมีนัยสำคัญ .05

3.12.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามรายได้ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
บ้าน ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4.79

ตารางที่ 4.79 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรม	5,000-10,000บาท		มากกว่า10,000บาท		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การติดตามการดำเนินโครงการ						
การเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้	1.59	0.92	1.74	0.76	-1.617	0.107
2. การเจรจาหรือให้คำแนะนำ						
การส่งคืนเงินกู้	1.55	0.92	1.59	0.75	-0.416	0.678
3. การติดตามการดำเนินโครงการ						
การเงินกู้ของสมาชิก	1.22	1.03	1.24	0.90	-0.160	0.873
4. ร่วมกับผู้ประสานงาน ระดับ						
อำเภอ/จังหวัดประเมินผล						
การดำเนินงาน กทบ.	0.80	0.99	0.90	0.91	-0.979	0.328
รวม	1.29	0.96	1.36	0.83	-0.862	0.389

จากตารางที่ 4.79 พบว่าการมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการการเงินกู้และการ
ใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการการเงินกู้ของ
สมาชิกและ ร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. ทั้ง
4 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกันที่ระดับ
ความมีนัยสำคัญ .05

3.12.6 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท ตามรายได้ของครอบครัวสมาชิก
กองทุนหมู่บ้าน รายละเอียดดังตารางที่ 4. 80

ตารางที่ 4.80 การทดสอบความแตกต่างการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามรายได้ของครอบครัว

กิจกรรม	5,000-10,000บาท		มากกว่า10,000บาท		ค่าสถิติทดสอบ	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	t - test	P-val
1. การได้กู้เงินจาก กทบ.	2.10	0.94	2.06	0.90	0.403	0.687
2. การได้รับเงินปันผลจากการ ดำเนินงาน กทบ.	2.58	0.77	2.13	0.82	4.904	0.000*
3. การได้รับการจัดสรรเพื่อ สวัสดิการในชุมชนจากราย ได้ของ กทบ.	2.12	1.15	2.07	0.86	0.480	0.631
รวม	2.26	0.95	2.08	0.86	1.832	0.068

* มีนัยสำคัญทางสถิติ $\alpha = .05$

จากตารางที่ 4.80 พบว่าการมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัวมีส่วนร่วมในการได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงาน กทบ. แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ส่วนการมีส่วนร่วมในการได้กู้เงินจาก กทบ. และการได้รับการจัดสรรสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของ กทบ. ทั้ง 2 กิจกรรม ตัวแปรเกี่ยวกับรายได้ของครอบครัว มีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ส่วนที่ 4 สรุปปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกเป็นปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน 5 ด้าน คือ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน แจ้งให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมไม่เท่าเทียมกัน โดยมีข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการบริหารกองทุนเปิด โอกาสให้กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทุกคน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลอย่างเท่าเทียมกัน

4.2 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกิดความไม่แน่ใจ ในการลงโทษสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กระทำผิดกฎระเบียบที่ร่วมกันกำหนด โดยมีข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเพื่อร่วมกันพิจารณาการลงโทษสมาชิกที่กระทำผิดกฎระเบียบ อย่างพร้อมเพรียงและด้วยความเป็นธรรม

4.3 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่ได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และขาดการเข้าร่วมในการศึกษาดูงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการศึกษาดูงานและฝึกอบรมตามโอกาสอันควร และควรจัดหาเอกสารวิชาการเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมาแจกจ่ายเพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ศึกษาเรียนรู้

4.4 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่เคยได้รับการแจ้งข่าวจากคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านให้เข้าร่วมกิจกรรมการติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของเพื่อนสมาชิก มีข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรแจ้งให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้รับทราบและควรเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนิน โครงการเงินกู้ของเพื่อนสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

4.5 ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พบว่า การพิจารณาอนุมัติการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการจะพิจารณาอนุมัติให้กับสมาชิกรายเดิม ๆ หมุนเวียนกันกู้ยืมโดยไม่เปิดโอกาสให้กับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ได้กู้ยืมเงิน มีข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านได้พิจารณาการอนุมัติเงินกู้ให้กับสมาชิกอย่างเป็นธรรม และควรเปิด โอกาสการให้สิทธิในการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 3) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบทตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1.2 สมมติฐานการวิจัย

1.2.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

1.2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

1.2.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบทมีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

1.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

1.2.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท มีความแตกต่างกันตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร คือ ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในชนบท (นอกเขตเทศบาล) อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีทั้งหมด 10 ตำบล 83 หมู่บ้านมีจำนวนกองทุนหมู่บ้าน 83 กองทุนและมีจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 8,188 ครอบครัว

2) กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณจากสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ตามวิธีของยามานะ ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 368 ครอบครัว

3) วิธีการสุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) คำนวณจำนวนกองทุนที่จะเป็นตัวอย่างในแต่ละตำบล

(2) สุ่มกองทุนหมู่บ้านในแต่ละตำบลให้ครบจำนวนที่ต้องการ

(3) สุ่มครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่จะเป็นตัวอย่าง ตามจำนวนที่กำหนด ตามเกณฑ์

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัวและปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพ การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน และสถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิก ประกอบด้วย ประเภทครอบครัว ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว

2) ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

3) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประกอบด้วย ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

เครื่องมือชุดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากสำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 3 ท่าน และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

1.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ใช้แบบสัมภาษณ์ทั้งสิ้นจำนวน 368 ฉบับ ได้แบบสัมภาษณ์ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบความแตกต่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มโดยใช้การทดสอบ ที (t-test) และในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มทดสอบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบ เอฟ (F-test)

1.4 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท ปรากฏผลโดยสรุป ดังนี้

1.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวของตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยภาพรวมพบว่า ตัวแทนครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 368 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีอายุอยู่ระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.10 จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 41.00 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 80.40 มีอาชีพเป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 75.50 มีการรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.20 และส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นสมาชิกทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 74.70

สำหรับ ปัจจัยด้านครอบครัวนั้น โดยภาพรวมพบว่า ครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 77.70 มีระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 93.20 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวอยู่ในช่วงระหว่าง 1 - 4 คน คิดเป็นร้อยละ 68.50 ครอบครัวสมาชิกส่วนใหญ่จะมีการเลี้ยงดูในครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 72.00 และมีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.00

1.4.2 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท จำแนกเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้านทั้งในภาพรวมและรายกิจกรรม พบว่า

1) การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่การให้ข้อเสนอแนะในการประชุมหรือการประชุมสมาชิก การให้ข้อมูลการดำเนินงาน และการให้ข้อมูลในการประเมินผลโครงการเงินกู้ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมตามรายกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในการประชุมหรือประชุมสมาชิกมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ร่วมในการให้ข้อมูลการดำเนินงาน โครงการเงินกู้ ทั้ง 2 กิจกรรมมีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ส่วนกิจกรรมการให้ข้อมูลการประเมินผล โครงการเงินกู้มีส่วนร่วมน้อย และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่ในระดับปานกลาง

2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ การประชุมจัดตั้ง กทบ. การประชุมเพื่อพิจารณาโทษสมาชิก และการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมตามรายกิจกรรม พบว่ามีส่วนร่วมในการประชุมจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาได้แก่การเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจ ทั้ง 2 กิจกรรมมีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง

ส่วนกิจกรรมการมีส่วนร่วมประชุมเพื่อพิจารณาโทษสมาชิกมีส่วนร่วมน้อย และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับน้อย

3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้แก่ การเขียนและส่งโครงการเงินกู้ การประชุมหรือการประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน การฝึกอบรมศึกษาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน การเสนอให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมตามรายกิจกรรม พบว่า การมีส่วนร่วมในการเขียนและส่งโครงการมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมามีส่วนร่วมการประชุมหรือประชุมสมาชิก การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และการเสนอให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการตามลำดับ ทั้ง 4 กิจกรรมมีส่วนร่วมปานกลาง ส่วนกิจกรรมการฝึกอบรมศึกษาความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมน้อย และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ได้แก่ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ การเจรจาหรือให้คำแนะนำในการส่งคืนเงินกู้ การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิก และร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน เมื่อพิจารณาการมีส่วนร่วมตามรายกิจกรรม พบว่า การร่วมติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ และการใช้จ่ายเงินกู้มีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือการเจรจาหรือให้คำแนะนำการส่งคืนเงินกู้ ทั้ง 2 กิจกรรมมีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง ส่วนการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของสมาชิกและร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอหรือจังหวัดประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมน้อย และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย

5) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ได้แก่ การได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน และการได้รับการจัดสรรสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน เมื่อพิจารณาในรายกิจกรรม พบว่า การได้รับเงินปันผลจากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาคือการได้รับการจัดสรรสวัสดิการในชุมชนจากรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน และการได้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านทั้ง 2 กิจกรรมมีส่วนร่วมปานกลาง และเมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

1.4.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน โดยเปรียบเทียบภาพรวมของกิจกรรมการมีส่วนร่วม 5 ด้านกับปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 12 ตัวแปรคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส อาชีพหลัก การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน สถานภาพ

การเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ประเภทครอบครัว ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน จำนวนสมาชิกในครอบครัว ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว และรายได้ของครอบครัว พบดังนี้

- 1) เพศ มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในบางกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 2) ระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 3) อาชีพหลัก มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
- 4) ระดับการรับรู้ถึงคุณค่ากองทุน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในทุกกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- 5) สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในทุกกิจกรรมของการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน
- 6) ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ในบางกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
- 7) รายได้ของครอบครัว มีความแตกต่างกับที่ระดับความมีนัย .05 ในบางกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการรับผลประโยชน์

1.4.4 สรุปผลจากการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบท จำแนกตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน 5 ด้าน ดังนี้

- 1) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูลพบว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนควรเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน
- 2) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านขาดความมั่นใจในการพิจารณาการลงโทษสมาชิกที่กระทำผิดกฎระเบียบที่ร่วมกันกำหนด และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรเรียกสมาชิกเข้าประชุมเพื่อร่วมกันพิจารณาการลงโทษอย่างพร้อมเพียงและเป็นธรรม
- 3) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ คณะกรรมการบริหารควรเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ได้เข้ามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านตามโอกาสอันสมควร และควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านให้กับสมาชิกได้ศึกษาเรียนรู้

4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของเพื่อนสมาชิกคณะกรรมการบริหารกองทุนไม่เคยแจ้งให้เข้าร่วมในกิจกรรมดังกล่าว และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ คณะกรรมการบริหารกองทุนควรแจ้งข่าวและควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของเพื่อนสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

5) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การพิจารณาอนุมัติการกู้ยืมเงินคณะกรรมการจะอนุมัติให้กับสมาชิกรายเดิม ๆ หมุนเวียนกันกู้ยืม โดยไม่เปิดโอกาสให้กับสมาชิกรายอื่น ๆ และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ คณะกรรมการควรพิจารณาการอนุมัติเงินกู้ยืมให้กับสมาชิกกองทุนอย่างเป็นธรรม และเปิดโอกาสการใช้สิทธิการกู้ยืมให้กับสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

2. อภิปรายผล

เมื่อศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วม และเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านตามปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านครอบครัวที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านในกิจกรรมต่าง ๆ 5 กิจกรรม ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และเมื่อนำผลการศึกษาไปทดสอบสมมติฐานหรือเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรากฏผลและอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้ง 5 กิจกรรม ของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.1.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล พบว่า ครอบครัวสมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ (2545 : 98 - 101) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดกระบี่ พบว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และแต่ขัดแย้งกับสมศักดิ์ บุตราช (2549) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกอยู่ในระดับต่ำ และการศึกษาของบุญเรือน เข้มกลีบ (2546) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านที่จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมอยู่ใน

ระดับน้อย และคณะกรรมการดำเนินงานวิจัยสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (2541) ศึกษาเรื่องการติดตามส่งเสริมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับน้อยมาก

2.1.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่าครอบครัวสมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับสมศักดิ์ บุตราช (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของสมาชิกอยู่ในระดับน้อย และการศึกษาของ บุญเรือน เข้มกลีบ (2546) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านที่จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับน้อย แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ ผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ (2545 :98 - 101) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรใน โครงการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งพบว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่าครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ (2545) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรใน โครงการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของเกษตรกรใน โครงการกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

2.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ บุญเรือน เข้มกลีบ (2546) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้านที่จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับน้อย แต่ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ ผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ (2545) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรใน โครงการกองทุนหมู่บ้าน พบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของเกษตรกรในโครงการกองทุนหมู่บ้านอยู่ในระดับปานกลาง

2.1.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่าครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ และสมศักดิ์ บุตราช ที่พบว่าการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของสมาชิกมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล

2.2.1 *ปัจจัยส่วนบุคคล* มีตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปร ที่มีความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ได้แก่

1) *การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน* มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับสุจินต์ ดาววีระกุล (2537) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่า ทัศนคติของคุณค่าหรือคุณประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกิดความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม และจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และบุญเรือน เข้มกลีบ (2546) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

2) *สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน* มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับสุจินต์ ดาววีระกุล (2537) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่า ตำแหน่งทางสังคมในหมู่บ้านและการรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญต่อหมู่บ้านมีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในโครงการ

2.2.2 *ปัจจัยด้านครอบครัว* ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล และไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2.3.1 *ปัจจัยส่วนบุคคล* มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร ที่มีความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่

1) *การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน* มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ไม่มีตัวแปรอิสระที่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในชั้นกิจกรรมการตัดสินใจ และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.4 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

2.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปรที่มีความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ได้แก่

1) อายุ มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ Kaufman (1949) ศึกษาวิจัยเรื่อง Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

2) ระดับการศึกษา มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) อาชีพ มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ขัดแย้งกับสัจจันต์ คาววิระกุล (2527) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนใน โครงการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่า อาชีพไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน

4) การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ บุญเรือน เข้มกลีบ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านความคาดหวังประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

5) สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มหรือกองทุนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการกองทุนหมู่บ้าน

2.4.2 ปัจจัยด้านครอบครัว มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรที่มีความแตกต่างกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติได้แก่

1) ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ Kaufman (1949) ศึกษาวิจัยเรื่อง Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities พบว่า ความยาวนานในการอยู่อาศัยอยู่ในท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

2) จำนวนสมาชิกในครอบครัว มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับคณะกรรมการดำเนินงานวิจัย สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา (2546) ศึกษาวิจัยการประเมินผลการติดตามส่งเสริมการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

3) รายได้ของครอบครัว มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ขัดแย้งกับสุจินต์ คาววิรกุล (2527) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน พบว่ารายได้ของครอบครัวไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้าน

2.5 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2.5.1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีตัวแปรอิสระ 2 ตัวที่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลได้แก่

1) การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรใน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า การเห็นต่อประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2) สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของเกษตรกรใน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าการดำรงตำแหน่งทางสังคมของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมใน โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.5.2 **ปัจจัยด้านครอบครัว** มีตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปรที่มีความแตกต่างที่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการประเมินผลได้แก่ ประเภทครอบครัว มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.6 **เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์**

2.6.1 **ปัจจัยส่วนบุคคล** มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปรที่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ได้แก่

1) **เพศ** มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับอุษา ภูมิ (2535) ศึกษาวิจัยเรื่อง ความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ประถมศึกษา กับชุมชน พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) **ระดับการศึกษา** มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ประทีป เรืองมาลัย (2538) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำชลประทานของ โครงการชลประทานเขื่อนแม่กวางอุดมธารา พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

3) **การรับรู้ถึงคุณค่าของกองทุนหมู่บ้าน** มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผดุงศักดิ์ ชุนเจริญ (2545) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า ความเห็นที่มีต่อประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในโครงการกองทุนหมู่บ้าน ในขั้นตอนของการร่วมรับผลประโยชน์

4) **สถานภาพการเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน** มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.6.2 **ปัจจัยด้านครอบครัว** มีตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปรที่มีความแตกต่างในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ได้แก่

1) **ระยะเวลาที่ครอบครัวอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน** มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) **ภาระการเลี้ยงดูในครอบครัว** มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) รายได้ของครอบครัว มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.7 อภิปรายผลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกในชนบทจำแนกตามกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน 5 ด้าน มีข้อค้นพบและอภิปรายดังนี้

1) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล

พบว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้เข้ามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนควรเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

2) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านขาดความมั่นใจในการพิจารณาการลงโทษสมาชิกที่กระทำผิดกฎระเบียบที่ร่วมกันกำหนด และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรแจ้งให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเข้าร่วมประชุมเพื่อร่วมกันพิจารณาการลงโทษด้วยความเป็นธรรม โดยปราศจากอคติ

3) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ พบว่า สมาชิก

กองทุนหมู่บ้านไม่มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ คณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านควรเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการฝึกอบรมหรือศึกษาดูงานที่เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านตามโอกาสอันสมควร และควรจัดหาเอกสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ให้กับสมาชิกได้ศึกษาเรียนรู้

4) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่าใน

การติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของเพื่อนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการบริหารกองทุนไม่มีการแจ้งให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าว และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ คณะกรรมการบริหารกองทุนควรแจ้งข่าวและเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของเพื่อนสมาชิกอย่างเท่าเทียมกัน

5) ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า

การพิจารณาอนุมัติการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการจะอนุมัติให้กับสมาชิกกองทุน

หมู่บ้านรายเดิม ๆ หมุนเวียนกันกู้ยืมโดยไม่เปิดโอกาสให้กับสมาชิกรายอื่น ๆ ได้กู้ยืม และมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ คณะกรรมการควรพิจารณาการอนุมัติเงินกู้ยืมให้กับสมาชิกกองทุนอย่างเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน

ดังนั้นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในทุกกิจกรรม คณะกรรมการบริหารกองทุนควรแจ้งข่าวสารให้สมาชิกทั่วไปได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง และควรบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านด้วยความโปร่งใส และเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมในการบริหารจัดการอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริหารจัดการมากขึ้น

การวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่าคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านไม่เปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้แสดงความคิดเห็น และคณะกรรมการบริหารกองทุนจะยึดเอาความคิดเห็นของคณะบริหารเป็นหลัก เช่นในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการเงินกู้ในแต่ละโครงการ ซึ่งสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่เป็นผู้กู้เงิน จะทราบถึงปัญหาในการดำเนินโครงการเป็นอย่างดี เพราะฉะนั้นข้อเท็จจริงในการดำเนินโครงการสมาชิกกองทุนจะมีเหตุผลและมีความน่าเชื่อถือมากกว่า

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า การพิจารณาการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านจะพิจารณาการกู้ยืมเงินเป็นการภายใน และไม่มีกรณีประชุมสมาชิกให้เข้าร่วมประชุมในกิจกรรมการพิจารณาเงินกู้ที่มีจำนวนมากเกินเงื่อนไขที่กำหนด และไม่ใช้เหตุผลจากโครงการขอข้อมาประกอบการตัดสินใจ และที่สำคัญคือสมาชิกที่ขอกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน มักจะเป็นรายเดิม ๆ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับปัญหาและอุปสรรคที่สมศักดิ์ บุตราช (2549) เรื่องการบริหารเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช และกรมการพัฒนาชุมชน (2546) รายงานการประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้เสนอไว้ในรายงานการประเมินในรอบปีแรกของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน พ.ศ 2545 พบว่าชาวบ้านยังข้องใจในวิธีการพิจารณาโครงการว่ากรรมการใช้มาตรการหรือมาตรฐานอย่างไรในการพิจารณาการกู้ยืม

อย่างไรก็ตามควรมีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปทำการควบคุมตรวจสอบการบริหารงานของกองทุนหมู่บ้านเป็นระยะ ๆ และควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองอย่างทั่วถึงและมีความต่อเนื่อง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมากยิ่งขึ้นเพื่อให้กองทุนหมู่บ้านมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในชนบท อำเภอลำปาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะจากการวิจัยไปใช้พัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนี้

3.1.1 ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและจัดทำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหมู่บ้านหรือชุมชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกิดความตระหนัก อีกทั้งยังเป็นการสร้างจิตสำนึกร่วมกันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้รับรู้ถึงคุณค่าและประโยชน์ของกองทุนหมู่บ้านที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ซึ่งจะส่งผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3.1.2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการแสดงออกทางความคิดของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพื่อให้สมาชิกเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินงานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านมากยิ่งขึ้น

3.1.3 ควรเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้ใช้สิทธิ์ในการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านอย่างเป็นธรรมและมีความเสมอภาค อีกทั้งควรสร้างแรงจูงใจให้กับครอบครัวที่ยังไม่สมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเกิดความสนใจและอยากจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

3.1.4 หน่วยงานราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้แนะแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้กับสมาชิกและคณะกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้าน และควรมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน โครงการกองทุนหมู่บ้านเป็นระยะๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และเป็นแรงจูงใจในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในอนาคต

3.2.2 ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวและชุมชน อันเนื่องมาจากการมีส่วนร่วมในการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน

3.2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านระหว่างกองทุนหมู่บ้าน และกองทุนชุมชนเมือง

3.2.4 ควรมีการศึกษาถึงประสิทธิภาพการนำเงินกู้จากการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองไปใช้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การพัฒนาชุมชน (กรม) กระทรวงมหาดไทย. *คู่มือการดำเนินงานสำหรับคณะอนุกรรมการ
สนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด*. เอกสารวิชาการ
อัครา ณา กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย 2542.
- _____ . *คู่มือการบริหารงานกองทุนหมู่บ้าน*. กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
ธันวาคม 2543 ม.ป.ท.
- _____ . *คู่มือการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง*. เอกสารวิชาการ อัครา ณา
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย 2544
- _____ . *การประเมินผลการดำเนินงาน กทบ* [Online]. Available: <http://www.thaigov.go.th>
: [Accessed August 18, 2003].
- _____ . *สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงาน กทบ. 2546* [Online]. Available: <http://www.CDD.go.th> : [Accessed August 18, 2546].
- _____ . "โครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน (กข.คจ.) ตามโครงการพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมาย
(กข.คจ.) ตามยุทธศาสตร์เศรษฐกิจแบบพอเพียง เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม
2542." รายงานผลการดำเนินงานโครงการ กองพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. บริษัทการพิมพ์ กรุงเทพฯ, 2543
- กนกพร น้อยปรีชา "ความพร้อมและความสามารถในการจัดการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัด
สุพรรณบุรี" วิทยานิพนธ์หลักสูตรพัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2546
- กนกรัตน์ กิตติวัฒน์ "การจัดการทุนทางสังคมในชุมชนเมือง: กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์บางซื่อ
พัฒนา" วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543
- กมลลักษณ์ ดิษยพันธ์ "ศักยภาพและปัญหาในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่" รายงาน
งานการค้นคว้าอิสระ หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)
สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2544

กฤษ เพิ่มทันจิตต์ "หน่วยที่ 15 การบริหารโครงการของไทย" ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการ
วางแผนนโยบาย โครงการและการบริหารโครงการ* นนทบุรี สาขาวิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2530

โกวิน วิวัฒน์พงศ์พันธ์, ปิติ พูนไชยศรี และ จักรกฤษณ์ ศิวะเดชาเทพ "กลวิธีการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตประชาชนในชนบทโดยอาศัยกิจกรรมกองทุนพัฒนาหมู่บ้านเป็นแกนนำ" ราช
งานการวิจัย สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2534

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทช.) สำนักนายกรัฐมนตรี "ผลการ
ดำเนินงาน กทบ." [Online]. Available: [http:// www.thaigov.go.th](http://www.thaigov.go.th) [Accessed
November 18, 2545].

คณะกรรมการดำเนินงานวิจัยสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา "การติดตามส่งเสริมการบริหารกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง: กรณีศึกษาชุมชนกลุ่มเจ้าพระยา" สำนักวิจัย สถาบันราชภัฏ
สวนสุนันทา บทคัดย่อ 2544 [Online]. Available: [http://www.riss.ac.th/
Department/Research/abstract_44.html](http://www.riss.ac.th/Department/Research/abstract_44.html) [Accessed July 30, 2546].

จินตนา จริงจิตร "ศึกษาการดำเนินงานและผลกระทบจากการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน
ของกลุ่มออมทรัพย์ที่มีผลงานดีเด่นในอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา" วิทยานิพนธ์
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ 2544

จังหวัดนครศรีธรรมราช "ข้อมูลประชากร" [Online]. Available: [http://www.dola.go.th/x
stat/pop41:29/01/46](http://www.dola.go.th/xstat/pop41:29/01/46). [Accessed July 30, 2546].

—————. "ข้อมูลประชากร" [Online]. Available:
<http://www.nakhonsi.go.th/local.php:29/01/46>. [Accessed July 30, 2546].

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา *วัฒนธรรมหมู่บ้านไทย* กรุงเทพมหานคร สถาบันพัฒนาชนบทมูลนิธิหมู่บ้าน
2537

ชินรัตน์ สมสืบ *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2539

ชูษณะ รุ่งปัจฉิม "หน่วยที่ 13 ภาพสะท้อนสวัสดิการครอบครัวและสังคมในประเทศไทย" ใน
ประมวลสาระชุดวิชาสวัสดิการครอบครัวและสังคม นนทบุรี สาขาวิชาคหกรรม
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545

- ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ "การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของ
ชุมชนกับโรงเรียนในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร" วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์คุณ
ุฎบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2540
- ติน ปรัชญาพฤทธิ์ *การบริหารการพัฒนา: ความหมาย เนื้อหา แนวทางและปัญหา* พิมพ์ครั้งที่4
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2541
- ธงชัย สันติวงษ์ *หลักการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช 2535
- ณรงค์ เพชรประเสริฐ *เศรษฐศาสตร์การเมืองเพื่อชุมชน สวัสดิการโดยภาคประชาชน แนวคิดแนว
ปฏิบัติ เล่ม 1*. กรุงเทพมหานคร เอดิสันเพรสโปรดักส์ 2544
- นภาพรณั พานิช "ปัจจัยที่ส่งเสริมการดำเนินงานของชมรมอาสาสมัครสาธารณสุขระดับอำเภอ
จังหวัดชุมพร" วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสาธารณสุขศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- นิรัตน์ อิมามี. "หน่วยที่ 9 การตรวจและปรับปรุงคุณภาพเครื่องมือวิจัย" ใน *ประมวลสาระชุดวิชาสถิติ
และระเบียบวิธีวิจัยในงานสาธารณสุข* บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2543
- บุญเรือน แยมกลีบ "การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน : ศึกษากรณี
จังหวัดชลบุรี" ปัญหาพิเศษ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
บูรพา 2546
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย* พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร B&B Publishing 2542.
- _____. *ระเบียบการวิจัยทางสังคมศาสตร์* พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพมหานคร B&B Publishing
2535
- บำรุง บุญปัญญา "ทำไมต้องพูดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน : ทิศนะจากองค์กรเอกชน" ใน
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์ บทบรรณาธิการ
กรุงเทพมหานคร ศักดิ์สถาการพิมพ์ 2527
- ประทีป เรืองมาลัย "การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำประทานของโครงการชล
ประทานเขื่อนแม่กวางอุดมธารา ในอำเภอแม่ธิ จังหวัดลำพูน" รายงานการค้นคว้า

อิสระหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2538

ประเวศ วะสี *ประชาคมตำบล*. กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2541

ประเสริฐ ภัทรมัย อานาจ พรหมสูตร และ สิรินิมิตร วังสุนทร "การมีส่วนร่วมของประชาชนกับการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ" ใน *25 ปี ทีม ฯ มุมมองเพื่อการพัฒนา* เอกสารวิชาการ Team Consulting Engineering and Management Co., LTD. บริษัท ดาวฤกษ์ จำกัด กรุงเทพฯ 2546

ปรีดี โชติช่วง "กองทุนหมู่บ้าน: ทูแห่งจิตวิญญาณการอุ้มชูแบ่งปันกัน" บทความวิชาการ กรมการพัฒนาชุมชน, 2544 [Online]. Available: http://www.rakbankerd.com/01_jam/village_fund/index_houses_fund.html?topic_id=72&db_file: [Accessed February 5, 2547]

ผดุงศักดิ์ ขุนเจริญ "ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดกระบี่" วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545

ไพบุลย์ ลือขุนทด "เงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ คุณแจ 3 ดอก ไข ประตุสู่ความเข้มแข็งท้องถิ่น" *วารสารผู้นำท้องถิ่น* 2 (มกราคม 2544) หน้า 44-49.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม "บัญญัติ 10 ประการ ล้อมกรอบกองทุนหมู่บ้าน" *ฐานเศรษฐกิจ* (18-21 กุมภาพันธ์ 2544) หน้า 15 [Online]. Available: http://www.rakbankerd.com/01_jam/village_fund/ [Accessed September 21, 2548]

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม "ก้าวต่อไปของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง" *มติชนรายวัน* (12 กันยายน 2545) หน้า 12 [Online]. Available: http://www.rakbankerd.com/01_jam/village_fund/ [Accessed September 21, 2548]

ไพบุลย์ ตั้งมีลาภ "กองทุนหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วม" *วารสารพัฒนาชุมชน* 41 (มกราคม 2545) หน้า 27

บุวัฒน์ วุฒิเมธี "องค์การการออมและสินเชื่อเพื่อประชาชนผู้ยากจน" รายงานวิจัย วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร 2533

- _____ . **การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท กรุงเทพมหานคร ไทยอนุเคราะห์ไทย 2526**
ระพีพรรณ กี่จะนา "การศึกษาผลลัพธ์และผลกระทบอันเนื่องมาจากการดำเนินงานของธนาคาร
หมู่บ้านที่มีต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ในเขตอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา"
ปริญญาโทพัฒนศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์ จังหวัดขอนแก่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2540
- ราชบัณฑิตยสถาน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 พิมพ์ครั้งที่ 2 2526 หน้า 67
- รัตนา เจริญชัย "ถอดรหัส "กองทุน" ระดับหมู่บ้าน เพียงแต่การมี "ส่วนร่วม" อาจไม่พอ?" บท
 ความวิชาการ ฝ่ายเผยแพร่งานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย [Online].
 Available: http://www.rakbankerd.com/01_jam/village_fund/ [Accessed September
 21, 2548]
- รัตนา สายคณิต **การบริหารโครงการ: แนวทางสู่ความสำเร็จ**. พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย กรุงเทพ 2547
- วนิดา วิระกุล และ ถวิล เลิกชัยภูมิ **รายงานผลการศึกษากการประเมินศักยภาพการพึ่งตนเองด้านส**
ารณสุขของชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอนแก่น โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา
 2543
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540** (ฉบับประชาชน) สภา
 ร่างรัฐธรรมนูญ ม.ป.ท. สิงหาคม 2540
- สำนักนายกรัฐมนตรี "ผลการประเมินประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง" สำนักงาน
 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. **ข่าวที่ 07/25-3 วันที่ 25**
กรกฎาคม 2546 [Online]. Available: <http://www.thaigov.go.th>: [Accessed August
 18, 2003]
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. "สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนา
 เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9" [Online]. Available: <http://www.nesdb.go.th>:
 [Accessed April 18, 2006]
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ **แนวคิดและ**
ทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
 กรุงเทพมหานคร ซีเอสไอเซ็นจูรี 2540

- โสภณ แห่งเพชร "การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม : แนวคิดและการปฏิบัติจริง" ศูนย์พัฒนาภาคเหนือ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ *วารสารข่าวการ
พัฒนาภาค 3* (ธันวาคม 2541) หน้า 12
- สมคิด บางโม "ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการ" ใน *องค์การและการจัดการ* พิมพ์ครั้งที่ 2
วิทย์พัฒน์ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2540
- สมชาย กรุสวนสมบัติ "การปรับปรุงรูปแบบ โครงสร้าง และวิธีการบริหารจัดการกองทุนพัฒนา
ชนบท" รายงานวิจัย กรุงเทพมหานคร สถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม มูล
นิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย 2537
- สมเดช สิทธิพงศ์พิทยา "หน่วยที่ 14 กลยุทธ์การประเมินผลตามแนวทางใหม่" ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการบริหารการพัฒนา* บัณฑิตศึกษา สาขา
วิชา คหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2545.
- _____ . "หน่วยที่ 5 และ 6 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง" ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- สมบูรณ์ หอมอนเนก "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
ตำบลคลองไผ่ อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี" ปัญหาพิเศษมหาบัณฑิตสาขานโยบาย
สาธารณะ วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา 2546
- สมศักดิ์ นุตราช และคณะ "การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในภาคใต้ตอน
บน ประเทศไทย" รายงานวิจัย ศูนย์วิจัยพัฒนานครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช 2545
- _____ . "การบริหารเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จังหวัดนครศรีธรรมราช" รายงานวิจัย
สำนักวิชาสหเวชศาสตร์และสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 2549
- สิน พันธุ์พินิจ *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร วิทย์พัฒน์ 2547
- สุจินต์ ดาววีระกุล ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน : ศึกษา
เฉพาะกรณีหมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้านดีเด่นระดับจังหวัดของจังหวัด
นครสวรรค์" วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

สังคมสงเคราะห์ คณะสังคมสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2527

สุดา เป็ะป่อง "ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี" วิทยานิพนธ์ ปริญญา
คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช 2546

สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมทินี พงศ์เวช "หน่วยที่ 8 มิติชายหญิงด้านเศรษฐกิจ" ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรม
ศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นนทบุรี 2545

สุรพร เสียนสลาย, บรรณาธิการ "หน่วย1-15 สถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์" ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาสถิติและการวิจัยทางสังคมศาสตร์* สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2545

อภิญา เวชชัย "การมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา" รายงานการวิจัย
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี กรุงเทพฯ 2544

อินสอน บัวเขียว *สารสำคัญการบริหารงานชุมชน* พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์พิราบ
กรุงเทพมหานคร 2546.

อุษา ภูมิ "ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนประถมศึกษากับชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัด
สมุทรสาคร" วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษย
วิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2535

Jame L. Creighton. *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน* แปลและเรียบ
เรียงจาก A Guide book for Involving Citizens in Community Decision Making.
โดย วันชัย วัฒนศัพท์ (ส.,นพ.) สิ่งพิมพ์สถาบันพระปกเกล้าและมูลนิธิเอเซีย พิมพ์
ครั้งที่ 3 โรงพิมพ์ศิริกัณฑ์ออฟเซ็ท อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 2545

Best, Gardon W. *Research in Education*. 3th ed. Engle Wood Cliffs, N.J.: Prentice-Hall, 1977.

Cohen and Uphoff. "Participation's Place Development : Seeking Clarity through Specificity"
World Development. Vol 8 No. 3, 1980. P. 219.

Kaufman HF. "Participation Organized Activities in selected Kentucky Localities."

Agricultural Experiment Station Bulletins, 1949.

Rifkin S. *Community participation in maternal and child health/family planning programs.*

Geneva: World Health Organization, 1991.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ (แบบสัมภาษณ์)

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์

เลขที่แบบสัมภาษณ์ () () ()

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ของครอบครัวสมาชิกในชนบท อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช.

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว และปัจจัยด้านครอบครัวของครอบครัวสมาชิก
กองทุนหมู่บ้าน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็น
จริงในปัจจุบันมากที่สุด

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของตัวแทนครอบครัว

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 30 ปี หรือน้อยกว่า

() 31 - 40 ปี

() 51 - 60 ปี

() มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย

() อนุปริญญา หรือเทียบเท่า

() ปริญญาตรี หรือสูงกว่า

4. สถานภาพการสมรส

- โสด
- สมรส
- หม้าย/หย่า/แยก

5. อาชีพหลัก

- เกษตรกร
- ค้าขาย
- รับจ้างทั่วไป
- รับราชการ

6. ท่านและสมาชิกในครอบครัวคิดว่ากองทุนหมู่บ้านมีคุณค่าต่อครอบครัวและชุมชนในระดับใด

- ระดับน้อย
- ระดับปานกลาง
- ระดับมาก

7. ท่านเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในสถานภาพใด

- เป็นสมาชิกทั่วไป
- เป็นคณะกรรมการบริหารกองทุน

1.2 ข้อมูลปัจจัยด้านครอบครัว

8. สมาชิกในครอบครัวที่ท่านอาศัยอยู่ประกอบด้วยใครบ้าง

() พ่อ แม่ และลูก

() พ่อ แม่ ลูก ปู่ย่า / ตายาย และหรือญาติพี่น้องอื่น ๆ

9. ครอบครัวของท่านอาศัยอยู่ในหมู่บ้านเป็นเวลากี่ปี

() ต่ำกว่า 10 ปี

() มากกว่า 10 ปี

10. จำนวนสมาชิกในครอบครัวของท่านมีจำนวนกี่คน

() 1 - 4 คน

() 5 - 8 คน

11. จำนวนสมาชิกที่เป็นภาระการเลี้ยงดูในครอบครัวที่ไม่มีรายได้ประจำ

() มี

เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน คน

ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน คน

คนพิการจำนวน คน

() ไม่มี

12. ครอบครัวท่านมีรายได้ต่อเดือนจำนวนกี่บาท

() 5,000 -10,000 บาท

() มากกว่า 10,000 บาท

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.)

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 การมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล				
1) ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะในโอกาสประชุม/ ประชาคมสมาชิก กทบ. มากน้อยระดับใด				
2) ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการเงินยืม มากน้อยระดับใด				
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลโครงการเงินกู้ต่อกรรมการ กทบ. มากน้อยระดับใด				
2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ				
1) ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุม เกี่ยวกับการจัดตั้ง กทบ. และการกำหนดเงื่อนไขปฏิบัติ มากน้อยระดับใด				
2) ท่านได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาโทษสมาชิก กทบ. มากน้อยระดับใด				
3) ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางเพื่อประกอบการตัดสินใจในการประชุมประจำเดือน/ปีของสมาชิก กทบ. มากน้อยระดับใด				
2.3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน				
1) เมื่อท่านกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) ท่านมีส่วนร่วมในการเขียนและส่ง โครงการเงินกู้ ในระดับใด				
2) ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมการประชุมหรือการประชุมกับสมาชิก ของกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) มากน้อยในระดับใด				
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการเข้ารับการศึกษาอบรม/ดูงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) มากน้อยในระดับใด				

กิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วมกิจกรรม			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4) ท่านได้มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็นต่อคณะกรรมการบริหาร กองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) หรือสมาชิกกองทุนมากน้อยในระดับใด				
5) ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับ กทบ. ต่อครอบครัวอื่นที่ไม่เป็นสมาชิก กทบ. มากน้อยในระดับใด				
2.4 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล [II]				
1) ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้และการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) มากน้อยในระดับใด				
2) ท่านมีส่วนร่วมในการเจรจา หรือให้คำแนะนำในการส่งคืนเงินกู้ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) ด้วยกันในระดับใด				
3) ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ติดตามการดำเนินโครงการเงินกู้ของ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) มากน้อยในระดับใด				
4) ท่านได้เข้าไปมีส่วนร่วมกับคณะผู้ประสานงานระดับอำเภอ/จังหวัด เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) มากน้อยในระดับใด				
2.5 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์				
1) ท่านได้มีส่วนร่วมในการใช้สิทธิในการกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน มากน้อยในระดับใด				
2) ท่านได้มีส่วนร่วมในการรับเงินปันผลจากการดำเนินกิจกรรมของกองทุนหมู่บ้าน (กทบ.) มากน้อยในระดับใด				
3) ท่านได้มีส่วนร่วมในการรับการจัดสรรเพื่อสวัสดิการในชุมชนอันเนื่องมาจากรายได้ของกองทุนหมู่บ้าน มากน้อยในระดับใด				

**ส่วนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง**

1. ครอบครัวของท่านมีปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการ
แลกเปลี่ยนข้อมูลหรือไม่ อย่างไร

.....

2. ครอบครัวของท่านมีปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือไม่ อย่างไร

.....

3. ครอบครัวของท่านมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือไม่ อย่างไร

.....

4. ครอบครัวของท่านมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตาม
ประเมินผลหรือไม่ อย่างไร

.....

5. ครอบครัวของท่านมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์
หรือไม่อย่างไร

.....

(ผู้สัมภาษณ์)

...../...../.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางถาวรมาศ บุตรราช
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 22 สิงหาคม 2514
สถานที่เกิด	อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา พ.ศ. 2543 ศิลปศาสตรบัณฑิต โปรแกรมวิชา การจัดการทั่วไป (การบริหารทรัพยากรมนุษย์)
สถานที่ทำงาน	ธุรกิจครอบครัว
ตำแหน่ง	ผู้จัดการทั่วไป